

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Parodia tillii Weskamp species nova
(zie blz. 210)

Foto: Babo

ISSN 0039-4467

67ste JAARGANG
No. 10
OKTOBER 1988

Phyllo-sofie

P. VAN VEEN

De beginnende liefhebber wil gaarne zoveel mogelijk vetplanten of cactussen dan wel beide in zijn bezit hebben. Hij/zij is dolgelukkig met ieder plantje, dat geschonken wordt door een meer ervaren liefhebber of dat op een verloting van de plaatselijke afdeling gewonnen werd. Hoe die planten nu allemaal heten, dat is in dit stadium voor deze verzamelaar niet van belang. Hij vindt ze mooi, ze groeien en bloeien en voldoen aan alle gestelde verwachtingen. Wat wilt u nog meer als beginnend liefhebber?

Ja, dat is de vraag, waarmee iedereen in onze hobby eens geconfronteerd wordt. Je ontdekt op een gegeven moment, dat sommige planten erg op elkaar lijken, dat er sprake is van een bepaalde verwantschap. Dit leidt dan onherroepelijk tot de volgende fase. Men gaat over tot een zekere indeling van de plantenvormen. Bij de cactussen zijn er planten met grote of kleinere schijven, er zijn bolvormige soorten en zuilvormige, terwijl er ook een groep met bladachtige stengels te onderscheiden is. Deze indeling kan echter niet zomaar naar de uiterlijke vormen plaatsvinden, maar we moeten in dit stadium ook de naam van de plant weten.

Als u nu eenmaal zo nieuwsgierig bent geworden en deze stap wilt zetten, dan bent u reddeloos verloren. In de eerste plaats ontdekt u, dat alle planten gerangschikt en benoemd worden met een Latijnse naam. Dat is iets nieuws voor u, want tot nu toe kende u een madeliefje en geen *Bellis perennis*, een paardebloem, doch geen *Taraxacum officinale*. In de oude Verkade-albums uit de dertiger jaren heeft men nog wel zijn best gedaan om voor iedere cactus of vetplant een Nederlandse naam te verzinnen, doch in de loop der jaren is iedereen langzamerhand overgeschakeld op het gebruik van de Latijnse namen. In het begin is dat erg lastig, doch men went er van lieverlede wel aan. Als u eens een buitenlands tijdschrift of een zaadlijst in handen krijgt, ziet u hierin ook slechts Latijnse namen staan, maar u weet dan wel, over welke planten of zaden men het heeft. U hoeft niet eens zo ver van huis te gaan, want ieder lid van Succulenta ontvangt in december de zaadaanbieding van ons eigen Clichéfonds en daar komt ook geen woord Nederlands aan te pas. Toch bent u na enige jaren grasduinen in onze liefhebberij wel in staat, datgene in uw kas te vergaren, waarvoor u de meeste belangstelling hebt. Dat de namen niet allemaal correct geschreven zijn, is hierbij van minder belang; dat wordt op de duur wel beter. Overigens is die hele naamgeving internationaal en wetenschappelijk aan voorschriften gebonden.

Een uiteenzetting hierover gaat echter ver buiten het kader van mijn Phyllo-sofietje. Wellicht wil een terzake kundige auteur hiervan eens een overzicht geven? Dat kan uiterst interessant en leerzaam zijn!

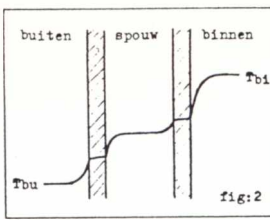
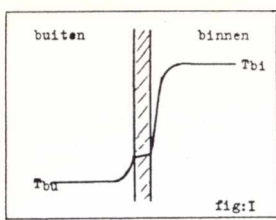
*
* * *

Het isoleren van kassen en platte bakken (I)

HENK RUINAARD

I. Inleiding

Het kweken van succulenten in ons klimaat brengt met zich mee dat we onze kassen of platte bakken 's winters moeten verwarmen als we onze planten daarin willen laten overwinteren.

Nu is de energie die voor dit verwarmen nodig is, niet goedkoop; het is dan ook zaak dat we die energie zo goed mogelijk benutten. Dit houdt in dat we deze dure warmte zoveel mogelijk in de kas moeten houden, m.a.w. ISOLEREN.

Bij het isoleren van een kas komt wel het een en ander kijken. De warmte die we in een kas of platte bak toevoeren (in principe is er geen verschil tussen een kas of een platte bak) kan op verschillende manieren verloren gaan, nl.:

- via kieren en openingen (tocht door glassponningen, deuren en luchtramen);
- via de kasconstructie (warmtegeleiding van aluminium profielen, zgn. "koudebruggen");
- via de glasoppervlakken.

De belangrijkste veroorzakers van warmteverlies zijn de glasoppervlakken waaruit kassen nu eenmaal grotendeels bestaan.

Daar het dichtmaken van kieren niet zo'n moeilijke klus is, en het verminderen van het effect van de koudebruggen meestal meegenomen wordt bij het isoleren van de beglazing moet onze inspanning vooral op dit laatste gericht zijn. Warmteverlies via één enkele scheidingswand (b.v. enkel glas) van een hoge temperatuur (in de kas) naar een lage temperatuur (buiten de kas) vindt plaats via warmtegeleiding, door stroming van warme lucht naar koude plaatsen en door uitstraling van warmtestralen. Het temperatuurverloop is schematisch aangegeven in figuur 1.

Voor het warmteverlies kan een zgn. warmtecoëfficiënt of k-waarde berekend worden. Hoe lager deze is, des te kleiner is het warmteverlies; bv. bij een k-waarde van 5 wordt $5 \text{ W/m}^2 \cdot ^\circ\text{C}$ doorgelaten en als de k-waarde 2 is wordt dus $2 \text{ W/m}^2 \cdot ^\circ\text{C}$ doorgelaten. In de k-waarde speelt verhoudingsgewijs de warmtegeleidingscoëfficiënt (glas en kunststof zijn slechte warmtegeleiders) en de dikte van de scheidingswand een ondergeschikte rol.

Zowel voor 6 mm glas als voor 1 mm PVC-plaat is de k-waarde $5,9 \text{ W/m}^2 \cdot ^\circ\text{C}$.

Als we als voorwaarde stellen dat zoveel mogelijk licht onbelemmerd de kas moet kunnen binnenkomen vallen goede isolatiematerialen zoals steenwol, glaswol en piepschuim af voor het isoleren van de kas (piepschuim en PUschuim kunnen wel gebruikt worden voor het isoleren van de fundering en voor lage glasgedeelten van de kasgevels). Als goede isolatiematerialen blijven dan over: glas, kunststof plaat (enkel of als zgn. duo-platen), kunststoffolie en natuurlijk lucht.

Belangrijk bij het isoleren van transparante vlakken is het scheppen van een stilstaande luchtlaag d.m.v. een tweede warmteovergang. Hierdoor ontstaat een situatie zoals is weergegeven in figuur 2.

De warmteweerstand van de spouw wordt voor één derde bepaald door warmtegeleiding van de lucht in de spouw en voor twee derde door warmtestraling. De warmtegeleiding in de spouw neemt af naarmate de spouw dikker wordt. Tot een dikte van ca. 16 mm neemt hierdoor de warmteweerstand toe. De warmtegeleiding van de lucht speelt dan een vrij ondergeschikte rol en het maakt dan ook niet uit of deze vochtig of droog is. Boven een spouwdikte van 16 mm neemt de warmteweerstand weer geleidelijk af door het toenemen van luchtstromingen in de spouw. Bovendien is de warmtestraling onafhankelijk van de spouwdikte.

Bij een spouwdikte van 20 mm is de k-waarde $2,8 \text{ W/m}^2 \cdot ^\circ\text{C}$ en onafhankelijk van de dikte van de beide scheidingswanden. Door het aanbrengen van nog een derde scheidingswand (b.v. glas-spouw-noppenfolie of driedubbel glas) daalt de k-waarde tot ca. $2,0 \text{ W/m}^2 \cdot ^\circ\text{C}$. Het absolute effect van meer scheidingswanden wordt echter steeds minder. Daar het grootste warmteverlies optreedt door warmtestraling zal, wanneer men dit verlies kan verminderen het effect op de k-waarde het grootst zijn. Bij isolerende beglazing brengt men hiertoe een dun opgedampt laagje metaal aan dat de warmtestraling reflecteert, maar dat ook ca. 50% van het zichtbare licht tegenhoudt.

In tuinbouwkassen waar men zowel overdag als 's nachts moet bijverwarmen tot temperaturen tussen 16 en 24°C , lost men dit dilemma op door het aanbrengen van zogenaamde scherminstallaties. Dit zijn horizontaal beweegbare gordijnen, bestaande uit speciaal schermdoek of schermfolie, die overdag opengeschoven worden om licht (en vocht) door te laten en 's avonds dichtgeschoven worden om de warmtestraling en de warme lucht tegen te houden. Horizontale energieschermen sluiten het nokvolume af (dus volumeverkleining) en worden motorisch geopend en gesloten. De openings- en sluitingstijden worden via de klimaatcomputer geregeld.

Dit systeem maakt het mogelijk om isolatiematerialen te gebruiken die de warmtestraling tegenhouden (reflecteren) zoals gemetalliseerde weefsels of gemetalliseerde folies (al of niet geperforeerd om vocht door te laten).

Een nieuwe ontwikkeling in de tuinbouwkassen zijn de zgn. gevelschermen welke uit luxaflex-achtige horizontale lamellen bestaan. Ook hiervoor worden materialen gebruikt met een hoge barrière voor warmtestraling, b.v. aluminium lamellen. Zowel horizontale energieschermen als gevelschermen worden slechts sporadisch in hobbykassen toegepast. De constructie en inrichting van hobbykassen zijn meestal niet berekend op bewegende energieschermen, hoewel dit met enige aanpassingen toch wel haalbaar is. Voorlopig moeten wij het echter hebben van transparante isolatiematerialen zoals PE-folie (= landbouwfolie), noppenfolie, voorzetramen (van glas of perspex), duoplaten of dubbel glas.

2. Binnen- of buitenisolatie

Isolatie kan zowel aan de binnenkant als aan de buitenkant van de kas aangebracht worden. In de praktijk komt het allebei voor. Uit persoonlijke voorkeur? Of zijn er overwegende voor- of nadelen aan de ene of de andere methode verbonden? Zoals gewoonlijk blijken beide methoden zowel voor- als nadelen te hebben.

Ik zal proberen deze toe te lichten en laat dan de persoonlijke voorkeur aan de lezer over.

Binnenisolatie lijkt het meest voor de hand te liggen. Er zijn in de kas voldoende constructiedelen aanwezig (vaak zijn hiervoor reeds speciale voorzieningen getroffen, b.v. gleuven in aluminium profielen) waaraan of waarop het isolatiemateriaal m.b.v. plakband, speciale beugeltjes, boutjes, profieltjes e.d. bevestigd kan worden.

Voordelen van binnenisolatie zijn:

- a. Hoog rendement t.g.v. stilstaande lucht tussen glas en isolatiemateriaal. Zoals reeds werd opgemerkt is luchtstroming in de spouw funest voor de isolerende werking. Als de kas goed geconstrueerd is, sluit het glas goed aan op de glasprofielen en kan er geen wind of tocht binnendringen.
- b. Volumeverkleining is mogelijk door het afsluiten van het nokvolume. Het

schuine dak van de kas wordt meestal niet benut maar heeft wel een relatief groot glasoppervlak en is een bron voor tochtstromen (t.g.v. slecht sluitende luchtramen). Indien de nokconstructie dit toelaat kan vrij eenvoudig een horizontaal isolatiescherm, bestaande uit landbouw- of noppenfolie, aangebracht worden. Deze kan b.v. rusten op stalen draden op profielen die tussen de lange zijwanden zijn bevestigd.

- c. Minder slijtage, veroudering of beschadiging van het isolatiemateriaal. Het isolatiemateriaal dat in de kas aangebracht is staat minder bloot aan weersinvloeden en er zal dus geen storm- of hagelschade of aantasting door UV-licht optreden. Hierdoor wordt met name de levensduur van landbouwfolie en noppenfolie sterk verlengd.

Een nadeel van binnenisolatie is, dat het niet altijd toepasbaar is. Het glas aan de binnenkant van de kas is vaak moeilijk toegankelijk doordat tabletten en rekjes tegen de zijwanden gemonteerd zijn. Het bevestigen en weer verwijderen van landbouwfolie of noppenfolie tussen deze rekjes en op de tabletten geplaatste planten door is een vrijwel ondoenlijke zaak. Bij het inrichten van een kas moet dus al rekening gehouden worden met het isoleren. Het meest optimale is het vrijhouden van het glas met als consequentie: (een) midden-tablet(ten) met (een) gangpad(en) langs de zijwanden.

Buitenisolatie is soms dus de enige mogelijkheid die overblijft om een kas te isoleren.

Aan de buitenkant biedt de kasconstructie meestal wat minder bevestigingsmogelijkheden dan aan de binnenkant en er zal derhalve wat meer geïmproviseerd moeten worden met raamwerken, profielen, draden, plakband en dergelijke.

Voordelen van buitenisolatie zijn:

- a. Onafhankelijk van de binnenconstructie en de inrichting van de kas.
- b. Koudebruggen worden voorkomen mits een tochtvrije afdichting van de omhulling verzekerd is. Koudebruggen treden vooral op ten gevolge van koude wind langs de warmtegeleidende aluminium profielen waardoor deze voortdurend afgekoeld worden.

Nadelen van buitenisolatie zijn:

- a. Tochtvrije afdichting is zeer moeilijk te realiseren. Buitenisolatie werkt alleen goed indien geen luchtcirculaties tussen de isolatie en de kasbeglazing kunnen optreden. Dit betekent dat alle naden zeer zorgvuldig dicht geplakt moeten worden. Deze afdichtingen moeten bestand zijn tegen storm, regen, sneeuw en hagel en dat is beslist geen eenvoudige opgave.
- b. Veroudering, beschadiging en vervuiling treden sneller op dan bij binnenisolatie. Vooral storm en hagel kunnen, in combinatie met UV-veroudering, snel tot beschadiging leiden van landbouwfolie en noppenfolie.

Molenweg 29, 6133 XM Sittard

(slot volgt)

Reactie

A.B. PULLEN

Sinds enige tijd wordt ons maandblad telkens geopend met een bijdrage van de heer P. van Veen. Onder de titel Phyllo-sofie worden door hem allerlei aspecten van onze liefhebberij op een voor ieder begrijpelijke wijze belicht.

In het juli/augustusnummer is ons maandblad, Succulenta, door de heer Van Veen als onderwerp gekozen. Omdat hij net als ik weet, dat wie in het openbaar iets zegt of schrijft zijn nek uitsteekt en weerwoord kan verwachten, zal hij het mij niet kwalijk nemen, hoop ik, als ik het volstrekt met hem oneens ben. Ik zal proberen uit te leggen waarom.

De heer Van Veen vindt, dat het maandblad bestemd is voor het doorsneelid, dat overigens moeilijk te omschrijven is. Dat dit "doorsnee-lid" belangstelling heeft voor succulente planten lijkt me een open deur intrappen. Dat hij geen wetenschapper, soortenjager of specialist kan zijn betwijfel ik sterk. Wetenschappers zullen een blad als Succulenta juist regelmatig inzien met het oog op eventuele taxonomische verhandelingen of nieuwbeschrijvingen, soortenjagers willen ogenblikkelijk op de hoogte zijn als er wat nieuws te verzamelen is en specialisten willen geen letter missen omtrent hun specialisme. Dat "doorsnee-lid" van Succulenta bestaat dan ook niet. Succulenta is een bont gezelschap van mensen, jong en oud, arm en rijk, man en vrouw, beginner en gevorderde, algemeen geïnteresseerde en specialist.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat het maandblad Succulenta voor al deze mensen iets te bieden moet hebben en dat derhalve iedereen ook bepaalde stukken zal overslaan. Dat is toch niet abnormaal. Men leest de Libelle of Elsevier toch ook niet van kaft tot kaft? Ieder pikt er datgene uit, wat hem of haar interesseert. Jaren geleden heeft de heer B. van Gelder eens in een artikel in Succulenta* onderscheid gemaakt tussen cactofielen en cactologen. Grofweg gezegd zijn cactofielen diegenen, die als liefhebberij met cactussen bezig zijn en cactologen diegenen, die zich professioneel met cactussen bemoeien. Ik denk, dat de ene categorie de andere niet kan missen. Er kan en moet sprake zijn van een symbiose tussen beide categorieën. Een cactofiel kan geen cactoloog worden? Het kan wel. Juist in een taxonomische discipline kan de leek, d.w.z. de niet-bioloog, veel bereiken. Mensen als Backeberg, Ritter en Buining waren geen botanicus, maar hebben door zelfstudie, een open oog en een kritisch verstand toch kans gezien tot "super-cactologen" uit te groeien.

Natuurlijk is iedereen vrij zijn of haar hobby zo te beoefenen als men verkiest. Toch valt het mij op, dat zoveel beginners in de hobby zo lang beginner blijven. Dat valt m.i. te betreuren.

Terug naar het tijdschrift. Met bovenstaande ontboezeming hoop ik duidelijk gemaakt te hebben, dat het maandblad voor iedereen iets interessants moet bevatten. Een redactie is echter natuurlijk in hoge mate afhankelijk van wat zij aangeboden krijgt.

Dan nu de voorbeelden die de heer Van Veen aanhaalt. REM-foto's interesseren het gemiddelde Succulenta-lid inderdaad geen lor, **als zij geen functie vervullen**. Er behoort tekst bij. In de lopende serie over de Matucana's hebben de REM-foto's van de zaden een functie **in samenhang met de tekst**. Dan wordt duidelijk, dat bestudering van de zaadstructuur een bijdrage levert tot een betere indeling van dit geslacht.

De verzamelaar die ergens in Mexico een nog niet eerder beschreven cactus vindt op de weg(!) naar Chinacates is ongetwijfeld een spekkoper. Dat deze plant een Latijnse naam krijgt en bovendien beschreven wordt onder toevoeging van een diagnose in het Latijn is nog tot daaraan toe, maar niet in Succulenta alstublieft, aldus de heer Van Veen.

Dat de naam van een plant of dier in het Latijn gesteld moet worden, of liever gezegd dat bij het opstellen van een naam de regels van de Latijnse

grammatica in acht genomen moeten worden is, evenals het maken van een beschrijving in het Latijn, natuurlijk het gevolg van het feit, dat het Latijn eeuwenlang de taal van de wetenschap geweest is. Sterker nog, het is nog niet zo verschrikkelijk lang geleden, dat iedereen die lezen kon Latijn las. Een wereldtaal dus. Nu kan men betreuren, dat het aantal mensen, dat Latijn kan lezen snel achteruit gaat: men kan wensen, dat een andere internationale taal, bijv. Engels of Spaans, gebruikt gaat worden, maar zolang de regels voorschrijven dat het Latijn moet zijn zal men dit in het Latijn moeten blijven doen. Ik denk overigens, dat bij de invoering van Engels of Spaans er ook mensen zouden zijn, die daartegen protesteren.

Dan maar geen nieuwbeschrijvingen meer in Succulenta? Onze kolommen maar sluiten voor de publicatie van nieuwe soorten? Ik zou dat zeer betreuren. Het zou dan een blad worden alleen voor cactofielen, want de cactologen houden we buiten de deur. De boven beschreven symbiose, de wederzijdse beïnvloeding, blijft uit. Bovendien zou Succulenta daarmee een groot deel van haar aantrekkelijkheid voor buitenlanders verliezen. Wij hebben een klein landje; willen we internationaal enig aanzien houden of verwerven, dan kan dat alleen via ons visitekaartje: een goed verzorgd maandblad, dat wat te bieden heeft aan iedereen.

De als voorbeeld van een opbouwend schrijver geciteerde Benson is ook niet echt probleemoplossend bezig als hij zegt alle Esdoorns maar Acer negundo te noemen, met een aantal variëteiten. Hoogstens is hij bezig de blijkbaar bestaande taxonomische onenigheid te verschuiven van het nivo van soort naar het nivo van variëteit.

Tenslotte, misschien ten overvloede, nog dit: Ik pleit voor een zo gevarieerd mogelijk tijdschrift, waarin iedereen, beginner en gevorderde, verzamelaar en specialist, cactofiel en cactoloog aan zijn trekken komt.

Neoporteria vallenarensis Ritter

S. KOOIJ

In 1960 ontdekte Ritter tijdens een van zijn reizen door Chili, tussen ValLENAR en Freirina, planten van een in rotsspleten groeiende Neoporteria-soort. Dit is een zeer ongewone groeiomstandigheid. Hij vond toen niet veel planten en ook nu nog is er slechts een kleine populatie van deze — ook in verzamelingen zeer zeldzame Neoporteria — bekend. Ritter beschreef deze planten in 1980 als *Neoporteria vallenarensis* (FR 1108) in zijn boek Kakteen in Südamerika, deel III. De planten lijken op *N. subgibbosa*, waarmee je ze makkelijk kunt verwarren. Van *N. subgibbosa* bestaan diverse overgangsvormen naar andere Neoporteria's. Een kenmerk van *N. vallenarensis* is vooral de weke, gele penwortel en een duidelijk vernauwde hals.

Zoals reeds gezegd is de plant erg zeldzaam. In de natuur groeien de planten slechts op een moeilijk bereikbaar stuk rotshelling, wat misschien voor in de plant geïnteresseerde liefhebbers vervelend is omdat er niet aan materiaal valt te komen, maar wat de planten in hun natuurlijke omgeving bescherming biedt tegen menselijke plundering. Een van mijn Engelse cactus-

*Neoporteria
vallenarensis*

vrienden is in het gelukkige bezit van een aantal planten. Nu zou je kunnen opmerken dat hij in staat zou moeten zijn om van deze, uit zaad gekweekte planten, voldoende nakomelingen te kweken. Het is hem echter nog steeds niet gelukt zaden van deze planten te verkrijgen. Waar dit nu aan ligt is tot op heden een raadsel. Misschien ligt het aan het klimaat in zijn kas, maar zekerheid is daar niet over.

Zo blijft *Neoporteria vallenarensis*, die niet verward moet worden met de eveneens in de buurt van Vallenar groeiende *Neochilenia (Pyrhocactus) vallenarensis* (FR 485), behoren tot de grote zeldzaamheden in de verzamelingen.

De belangrijkste gegevens uit de beschrijving van Ritter zijn:

Lichaam in het begin kogelvormig, later gestrekt, tot 2 à 4 keer de diameter, 4-6 cm in diameter; epidermis grauwgroen, vaak bruinachtig verkleurd door de zon; een dikke, weke, gele penwortel met een sterk vernauwde hals. Ribben ca. 11-12, 7-10 mm hoog, zeer stomp, gegroefd, tussen de knobbels versmallend; knobbels met kleinere, iets naar boven gerichte kin; scheiding tussen de ribben zeer nauw.

Areolen op de knobbels 6-10 mm lang, 4-6 mm breed, met rijkelijk bruinachtig vilt. Doorns 8-14, grijs; op oudere areolen geen duidelijke scheiding meer tussen rand- en middendoorns; de meer als randdoorn aan te merken doorns zijn voor een deel naaldvormig en voor een deel priemvormig, waarbij in het bijzonder de onderste doorns naaldvormig zijn. De sterkste doorns zijn meestal recht, 15-30 mm lang en meestal meer centraal gesteld.

Alle doorns staan van het lichaam af. Vaak is tenminste één middendoorn te onderkennen, die 2-4 cm lang is.

De bloemen staan dicht bij de schedel, zijn reukloos, bijna 35 mm lang en purperkleurig.

Groenveld 4, 2203 BP Noordwijk

*
* *

Rebutia (Aylostera) pseudodeminuta Backbg.

W.J.M. STERK

Deze uit Noord-Argentinië (prov. Salta) afkomstige soort werd in 1933 door Backeberg beschreven. Toen hij een jaar later het door Spegazzini als ondergeslacht van *Echinopsis* beschreven *Aylostera* verhief tot een zelfstandig geslacht, deelde hij deze soort daarbij in. Thans wordt *Aylostera* gezien als een ondergeslacht van *Rebutia*.

Het is een min of meer zuilvormig plantje, dat van onderaf spruit, tot 10 cm hoog en ongeveer half zo breed wordt. Deze soort kan evenals de meeste *Rebutia*'s goed uit zaad worden gekweekt. Liefst vers zaad en bij niet te hoge temperaturen zaaien. De soort is zelffertil. We vinden dan ook dikwijls zaailingen bij de plantjes in de pot.

De helderrode bloemen zijn drie tot vier centimeter lang en even breed. De vijfdelige stempel is wit.

Een aantal door Ritter, Rausch en Lau gevonden en beschreven soorten zoals *R. maxima*, *R. albiareolata*, *R. tamboensis*, *R. nitida* en nog andere kunnen als vormen of variëteiten van deze soort worden gezien. De hier afgebeelde plant bloeit meer dan een maand lang. Vorig jaar begon de bloei in mei, maar het was juli voor de laatste bloemen uitgebloeid waren. Voor een cactus is dat iets heel bijzonders. Omdat deze soort geen hoge temperaturen nodig heeft en ook goed schaduw verdraagt, is het een goede soort voor kamercultuur. Er zal wel wat verschil zijn in de bloeiwilligheid bij planten van verschillende vindplaatsen.

De natuurlijke groeiplaats ligt op een hoogte van 3500 meter.

Nieuwbeschrijving

Parodia tillii Weskamp species nova

WALTER WESKAMP

Corpus rotundum planum, 5,5 cm Ø, 3 cm altum, colore lurido viride olivarum, verrucaemacula fulva. Vertex demissus, paulum lana. Areolae lana alba, mox calvae, 5 mm distantes. Costae 16, aliquid obliquae, tubercula in vertice 1-2, aliter 3 mm Ø, 2 mm alta. Aculei marginales 11, circum areolam, 4-5 mm longi, tenues, albi. Aculei centralis (1-)4, aculeus unus 11 mm longus appositus, paulum hamatus; aculei non pungunt. Flos luridus, introrsum luteus, tegumenta subrufa. Pericarpellum flavum-crudum, nudum in inferiore parte, in superiore parte paucis squamis fuscis, quarum alae ornatae paulum lana alba 2 setae cervinaeque. Receptaculum viride, in inferiore parte 5 mm, in superiore 8 mm Ø, 10 mm longum, paulum lana et 2-3 setis fuscis ornatum. Setae 5 mm longae sunt. Squamae gilvae, 1 mm longae, latae, acutae margine rufae. Folia forma spathae 16 mm longa, 5 mm lata. Stamina rufa, anthera subalae, stylus 10 mm longus, subalbus. Stigmata 8, subalba, 2 mm longa. Fructus 8 mm latus, 6 mm longus, maturitate in inferiore parte divellens. Semen 0,45 mm longum, 0,4 mm latum, testa fusca, polita, oblongo striatum. Strophiola incomposita, partim aculeata, 0,3 mm proiecta, subflava. Holotypus depositus in Herbario Vindobonae, Austria.

Beschrijving

Lichaam afgeplat bolvormig, 55 mm breed, 30 mm hoog; epidermis geel-olijfgroen, op de knobbels geelbruin gevlekt; schedel enigszins ingezonken, slechts gering met wol bedekt. In de winterrustperiode verkleurt het lichaam tot bruinrose.

Areolen met weinig wit woluilt, spoedig kaal, ongeveer 5 mm van elkaar verwijderd op de rib.

Ribben ca. 16, spiraalvormig naar beneden, knobbels duidelijk, op de schedel 1-2 mm diameter, later 3 mm diameter en dan 2 mm hoog.

Randdorens meestal 11, afstaand, 4-5 mm lang, dun, witachtig. **Middendorens** (1-)4, 3 naar boven gericht, korter dan de randdorens, maar soms geheel afwezig; 1 afstaand naar beneden gericht, iets krachtiger, tot 11 mm lang, iets gekromd aan de punt, geelbruin. Alle dorens zacht, niet stekend.

Bloem aan de buitenkant matgeel, van binnen zwavelgeel; de overgangsprianthbladeren mat oranje-rood. Vruchtbeginsel licht geelgroen, onderste helft naakt, bovenste deel bezet met bruine schubben met in de oksels witachtige wol en 2 bruine borstelharen. Bloembuis groenachtig geel, onder 5 mm en boven 10 mm diameter, 10 mm lang; alle bloembuisareolen spaarzaam bezet met witachtige wol en 2-3, ca. 5 mm lange donkerbruine borstelharen; schubben geel, tot 1 mm lang, relatief breed, spits, met mat oranje-rode rand. Bloembladeren spatelvormig, afgerond, 16 mm lang, 5 mm breed. Meeldraden oranjegeel, helmknoppen witachtig. Stamper witachtig, glad, 10 mm lang; 8 stempellobben, witachtig, 2 mm lang. **Vrucht** groenachtig geel, 8 mm dik, tot 6 mm lang, met witte wol en bruine borstelharen; bij rijpheid roodbruin, aan de onderkant openscheurend, harde schil.

Zaad 0,45 mm lang, 0,4 mm breed; testa bruin, glanzend, in de lengterichting gegroefd; strophiola onregelmatig gevormd, deels toegespitst, tot 0,3 mm uitspringend, gelig.

Vindplaats: Bolivia, op de grens van de departementen Chuquisaca en Santa Cruz aan de weg van Ivo naar Santa Rosa, enige kilometers ten westen van Cueva op een hoogte van 1250 m. In 1982 ontdekt door de Oosten-

rijker Walter Till en voorzien van zijn veldnummer WT 96.

Holotype gedeponneerd in het herbarium van de Universiteit van Wenen. De soort behoort tot het ondergeslacht *Parodia*, sectie *Sulcatae*.

De straat naar de groeiplaats was in 1982 niet meer dan een slechte veldweg. Till vermeldt dat het een streek is waar je eigenlijk geen cactussen zou verwachten. De populatie groeit op een helling gericht op het zuid- tot zuidoosten, dus aan de schaduwzijde.

Dicht bij deze groeiplaats, maar dan 160 m lager en bijna naast de "straat", vond Till een tweede populatie van *Parodia's* (WT 95). Ze zijn vrijwel identiek; daar deze planten echter in de volle zon staan is hun bedoorning dichter. Ik beschouw deze als een vorm van *P. tillii*.

Parodia tillii is nauw verwant met ***P. formosa*** Ritter. Zij onderscheidt zich van deze laatste door het platronde lichaam, de kleinere en minder hoge knobbels en het beduidend lagere aantal rand- en middendorens. Andere verschillen zijn de gele schubben op de bloembuis en de iets grotere zaden waarvan de testa sterker gegroefd is.

Met uitzondering van ***P. chaetocarpa***, die in de provincie Cordillera voorkomt, zijn de groeiplaatsen van alle andere soorten uit de door Ritter ontdekte vormengroep gelegen in de Boliviaanse provincie O'Connor.

Door het vinden van *P. tillii* wordt het verspreidingsgebied verrassenderwijs 80-100 km naar het noorden toe vergroot.

Beschreibung

Körper flachrund, 55 mm breit, 30 mm hoch; Epidermis gelboliv, auf den Höckern gelbbraun gefleckt; Scheitel leicht eingesenkt, nur gering mit Wolle bedeckt; Areolen schwach weißwollig, bald verkahlend, etwa 5 mm voneinander entfernt; Rippen ca. 16, spiralg herablaufend; Höcker gut ausgeprägt, im Scheitel 1-2, später 3 mm Ø, dann 2 mm hoch; Randdornen meist 11, abstehend, 4-5 mm lang, dünn, weißlich; Mitteldornen (1-)4, davon 3 nach oben weisend, dieser kürzer als die randlichen, mitunter auch fehlend, 1 unterer abstehend, etwas kräftiger, bis 11 mm lang, an der Spitze etwas gekrümmt, gelbbraun; alle Dornen weich, nicht stechend. Blüte außen mattgelb, innen schwefelgelb, die kurzen Hüllblätter mattorangerot; Fruchtknoten hellgelbgrün, in der unteren Hälfte nackt, dann mit braunen Schüppchen besetzt, in deren Achseln weißliche Wolle und 2 braune Borsten; Röhre grünlichgelb, unten 5 mm, oben 8 mm breit, 10 mm lang, spärliche weißliche Wolle und 2-3 dunkelbraune Borsten, diese ca. 5 mm lang, in allen Kelchareolen; Schuppen gelb, bis 1 mm lang, relativ breit, spitz, am Saum dann mattorangerot gefärbt; Blütenblätter spatelförmig, abgerundet, 16 mm lang, 5 mm breit; Staubfäden orangegeb; Staubbeutel weißlich; Griffel weißlich, glatt, 10 mm lang, Narben 8, weißlich, 2 mm lang.

Frucht 8 mm dick, bis 6 mm hoch, grünlichgelb, weißbewollt und mit braunen Borsten, bei Reife rotbraun, unten abreißend, hartschalig.

Samen 0,45 mm lang, 0,4 mm breit; Testa braun, glänzend, länglich gerieft; Strophiola unregelmäßig geformt, teilweise zugespitzt, bis 0,3 mm vorspringend, gelblich.

Heimat: Bolivien, an der Grenze der Departemente Chuquisaca und Santa Cruz, auf der Strecke von Ivo nach Santa Rosa, einige Kilometer westlich von Cueva, auf 1250 m Höhe. 1982 von dem Österreicher Walter Till (WT 96) entdeckt.

Siedlerkamp 1, D-2300 Kronshagen

Latijnse diagnose: Wolfgang Heyer

*
* *

Een vetplantje voor het raam

W. STERK

Aloe bellatula Reynolds (1956)

Deze soort werd in 1949 door professor J. Mallot in de bergen ten westen van Itremo, Malagasy, gevonden.

Aloe albiflora
Foto Fr. Noltee

Aloe albiflora x bellatula
Foto van de schrijver

Aloe bellatula
Foto Fr. Noltee

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: Drs. J. Defesche, Kruislandseweg 20, 4724 SM Wouw.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

LOSSE NUMMERS

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

MAANDBLAD

Hoofredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritschhof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubriekmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.

Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.

Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren onder vermelding van het gewenste artikel.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam

18 november : Lezing door H. van Donkelaar over Euphorbia's.
Plaats: De Hortus Plantage, Middenlaan 2, Amsterdam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Arnhem

10 november : Voordracht door eigen leden.
Plaats: Zaalte van de Speeltuinenvereniging "Tuindorp", achter het pand Floralaan 19 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Delfzijl en omstreken

3 november : Inleiding: Oostland. Vervolg lezing over Astrophytum. Plant v.d. maand: Hofma. Verlofting: Folkers.
Plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam. Aanvang: 19.45 uur.

Afd. Dordrecht en omstreken

10 november : Lezing met dia's van de verzameling van Dhr. C. Grootsholte.
Plaats: De Christelijke MTS, Professor Waterinklaan 45, Dordrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Drenthe (voorheen afdeling Hoogeveen).

2 november : Jaarvergadering en resultaten zaaiproject.

Afd. Flevozoom

24 oktober : Wie zijn prachtige afbeeldingen in Succulenta heeft gezien zal ook zijn diavoordracht niet willen missen. Johan Pot met een lezing over Sulcorebutia.
Plaats: Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Fryslân

8 november : Lezing door L. Bercht over zijn laatste Gymnocalyciumreis.
Plaats: Restaurant Sportpark, Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gorinchem/Den Bosch

14 november : Lezing door Dhr. K. Prestlé.
Plaats: Herberg De Prins te Berlicum. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Gouda en omstreken

17 november : Lezing door F. Noltee over vetplanten in het algemeen.
Plaats: " 't Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. 's-Gravenhage e.o.

27 oktober : Lezing door N. Uittenbroek over Senecio.
Plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.

**NIEUW: IN ONS SORTIMENT:
CA. 40 SOORTEN PHYLLO'S!!!
ZIEN IS KOPEN**

In november komt onze nieuwe zaad- en materiaalijst uit.
Vraag hem nu reeds aan.

Bloemen- en plantentuin

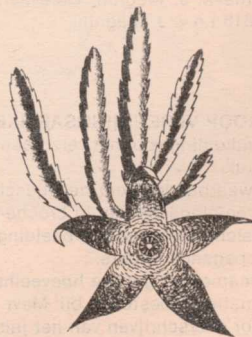
VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

Tel. 01835-1430

Giro 1509830

Afd. Groningen

17 november : Lezing door Dhr. C. Boele over succulenten in zuidelijk Afrika.
Plaats: De Hortus te Haren. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Den Helder

12 november : Ruilbeurs door en voor leden.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.

Afd. Hoeksche Waard

10 november : Lezing door Dhr. F. Noltee over vetplanten.
Plaats: Natuurcentrum bij de Rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Nijmegen

1 november : Gezellige avond.
Plaats: Rijksmiddelbare Tuinbouwschool, Energieweg 19, Nijmegen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Tilburg

14 november : Lezing door Dhr. van Donkelaar over het geslacht Euphorbia.
Plaats: "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat te Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Utrecht

14 november : Van Death Valley tot White Sands. Lezing door Dhr. W. Alsemgeest.
Plaats: Kantine van Drukkerij Hoonte aan de Varkensmarkt te Utrecht. Bovenste etage.
Aanvang: 19.30 uur.

Afd. IJsselstreek

28 oktober : Lezing te Zutphen door Dhr. Ruysch over cactussen en vetplanten.

Afd. Zaanstreek

4 november : Praatavond.
Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Zeeland

28 oktober : Bijeenkomst met Ruil- en Verkoopbeurs en als plant van de maand: Discocactus door Dhr. Mesu.
Plaats: Thomaskapel, Vrijlandstraat, Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zuid-Limburg

8 november : Avond verzorgd door ons lid Dhr. J. Deckers met dia's uit de Diatheek. Tevens grote plantenruil met verloting en de plannen voor 1989.
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle

27 oktober : Dhr. Braamhaar uit Goor zal een lezing houden over Midden-Brazilië.
Plaats: Dependance van het Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Korenbloemweg 1a, Zwolle Westenholtte. Aanvang: 19.30 uur.

WEGENS BEEINDIGING VAN HET BEDRIJF:

Uitgebreide collectie typeplanten. Ook grote solitairplanten, succulenten en cactussen in vele soorten.

Bol- en knolgewassen, bijzondere kamerplanten.

CACTUSKWEKERIJ A.N. BULTHUIS

Groenewoudseweg 14

3945 BC COTHEN

Telefoon: 03436-1267

geopend maandag t/m zaterdag.

EVENEMENTENKALENDER

- 27 t/m 30 oktober : Plant en Dier in de Frieslandhal te Leeuwarden.
Info bij W.K. Bourgonje, secretaris afd. Fryslân, tel.: 058-138834.
- 25 nov. t/m 4 dec. : VIVOKA '88. Tentoonstelling van vissen vogels en cactussen te Middelburg. Info in dit nummer.
- 7 t/m 14 juni 1989 : Succulentenshow in de botanische tuin "De Uithof" te Utrecht.
- 10 juni 1989 : Nationale beurs voor natuurliefhebbers Afd. Utrecht.
- 2 september 1989 : 12e Internationale cactus- en vetplantenmarkt te Nijmegen.

DE KALENDER VOOR 1989 IS TE KOOP.

In samenwerking met een aantal Belgische verenigingen is ook nu weer een fraaie cactuskalender gedrukt.

De kalender is te bestellen door overmaking van 't juiste bedrag o.v.v. "Kalender 1989" op giro: 680596 of op bankrekening 55.32.38.981 t.n.v. Succulenta te Volkel.

De prijzen zijn als volgt:

een kalender	: f 10,50
twee kalenders	: f 8,00 per stuk
drie kalenders	: f 7,50 per stuk
vier of vijf kalenders	: f 7,00 per stuk
zes of zeven kalenders	: f 6,75 per stuk
acht of meer kalenders	: f 6,50 per stuk

PERSONALIA

Het adres van Drs. C. Boele, vertegenwoordiger van de "International Asclepiad Society", is gewijzigd in: Boskamp 9, 9753 KH Haren. Tel.: 050-349626.

VERSLAG 11e INTERNATIONALE CACTUS- EN VETPLANTENMARKT NIJMEGEN

Op zaterdag 3 september jl. vond in het Kolpinghuis te Nijmegen de 11e internationale cactus- en vetplantenmarkt, georganiseerd door de afdeling Nijmegen plaats.

De 45 standhouders met in totaal 115 meter tafelruimte hadden over gebrek aan belangstelling niet te klagen. Ruim duizend bezoekers zorgden voor een geanimeerde sfeer waarin goed 'zaken' gedaan werd.

Naast het marktgedeelte had de afdeling Nijmegen ook het een en ander georganiseerd om geïnteresseerden nader kennis te laten maken met verschillende aspecten van onze hobby en de diverse activiteiten van Succulenta. Zo werd er in een apart zaaltje doorlopend een twintig minuten durende videofilm vertoond, waarin zaken als water geven, zaaien, verspenen, enten, isoleren e.d. inzichtelijk in beeld gebracht werden. Ook de demonstraties zaailing-enten op Pereskioopsis door de heer G. Uil trokken de nodige belangstelling. Gezien de vele spontane enthousiaste reacties kunnen we vaststellen dat de Nijmeegse cactusmarkt haar goede naam dit jaar weer volledig heeft waargemaakt.

Inmiddels is alweer een begin gemaakt met de voorbereiding van onze 12e cactusmarkt op 2 september 1989.

Wij hopen daar weer velen te mogen verwelkomen.

Th. Heijnsdijk
J. Tuinte

LEDENWERFACTIE 1988

De ledenwerfactie 1988 verloopt voorspoedig. Per 1 september 1988 hebben wij al 140 nieuwe leden, waarvan de aanmeldingen meetellen voor de actie, kunnen inschrijven.

U KUNT NOG STEEDS MEEDOEN, DE ACTIE LOOPT NML. TOT 31 DECEMBER '88.

Voor het reglement verwijzen wij U naar de gele pagina's van Succulenta maart 1988.

U weet het: Hoe meer leden, hoe fraaier ons maandblad.

TERUGBLIK EERSTE LEIDSE CACTUS- EN VETPLANTENBEURS GEHOUDEN OP 11 JUNI 1988 TE LEIDEN.

Onze eerste beurs ligt al weer enige weken achter ons. Een eerste beurs is altijd een groot vraagteken. Wie komen er, zijn er voldoende standhouders, zijn er kopers. En belangrijk hoe is het weer. Allemaal zaken die je niet in de hand hebt. Op papier kan alles kloppen, in theorie, maar de praktijk. In de praktijk blijken er te weinig tafels te zijn. De beheerder had meer opgegeven dan er werkelijk aanwezig waren, de logistiek van de tafelindeling klopte alleen bij de planning, want er waren opeens meerdere liefhebbers voor buiten etc. Allemaal zaken die je nu weet en welke in 1989 tot het verleden behoren. Wat echter positief was dat waren de vele liefhebbers die zowel binnen- als buitenland de reis naar Leiden hadden gemaakt om planten te verkopen en planten te kopen.

De sfeer was gezellig, er was een ruime keus aan eerste klas materiaal en tussen de bedrijven door vingen wij ook geluiden op van deelnemers die "beste" zaken hadden gedaan. Het was een verzamelpunt van eensgelijke, een plaats waar een ieder die wat weten wilde kon putten uit ervaringen van anderen. Kortom wij, als bestuur hebben e.e.a. ervaren als bijzonder positief, en ondanks de schoonheidsfoutjes zullen wij in 1989 weer proberen een Leidse cactus- en vetplantenbeurs te organiseren.

Wij vonden het fijn u allen te begroeten, en hopen dan ook dat u in 1989 weer net zo spontaan aanwezig bent om onze beurs te maken tot hetgeen wij allen op hopen, een gezellige cactus en vetplanten dag, waar alle soorten liefhebbers iets van hun gading kunnen vinden.

Onze dank gaat uit naar allen die er voor zorgden dat deze eerste beurs een succes werd. Tot ziens in 1989.

Bestuur afd. Leiden
S. Kooij, secretaris

VIVOKA 88

Van 25 nov. t/m 4 dec. organiseert de afd. Zeeland in samenwerking met aquariumvereniging Barbus Conchionius en vogelvereniging De Vogelliefhebbers weer een grote show van Vissen, Vogels en Kaktussen, verder is ook een orchideeekweker aanwezig.

De show wordt gehouden in de Vleeshal naast het Stadhuis aan de Markt te Middelburg (centrum). Parkeergelegenheid is ruim aanwezig.

De show wordt geopend op vrijdag 25 nov. om 19.30 uur, de openingstijden zijn dagelijks van 10.00 tot 22.00 uur, zaterdag en zondag van 10.00 tot 18.00 uur.

De entree bedraagt f 2,50 per persoon, kinderen tot 12 jaar f 1,25.

Voor info G. Spee, 01105-2595.

UITBREIDING SPREKERSLIJST

Frank Süplie, Weg langs het kerkhof 1, 6045 AN Roermond.

Beschikbare lezingen zijn uitgebreid met: "De botanische tuinen Marimurtra en Pinaya De Rosa" en "Epi-phyllum hybriden 2". Onkostenvergoeding f 40,- plus f 0,25/km.

MESA GARDEN

In aanvulling op de zaad- en plantenlijst 1988 is verschenen de "FALL 1988 CATALOG". Deze lijst en de eerstgenoemde lijst zijn aan te vragen bij:

Mesa Garden, P.O. Box 72, Belen NM 87002, USA
of, en dat is veel sneller, bij R. Pillar
Klaus Stürmer-Strasse 13, D 4500 Osnabrück.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

AFDELINGSSECRETARIATEN

's-Gravenhage e.o.: Mevr. N. Borgs, De Genestetlaan 83, 2522 LB Den Haag, tel.: 070-935208.
Achterhoek: Mevr. A. Heijnen, Nr. 97/2, 7116 TC Kotten, tel.: 05434-314.
Amsterdam: J.P. Betlem, Aalscholver 27, 3641 WB Mijdrecht, tel.: 02979-82268.
Arnhem: Mevr. J.M. Smit-Reesink, Pr. W. Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom, tel.: 08389-17551.
Brabant België: Willy van Ransbeek, Merchtemsebaan 9, B-1700 Asse, tel.: 02-4524917.
Delfzijl e.o.: C.A. Folkers, Parklaan 84, 9675 AD Winschoten, tel.: 05970-15045.
Den Helder e.o.: W. Lohrengel, Kanaalweg 15, 1782 GA Den Helder, tel.: 02230-25777.
Dordrecht e.o.: G.F. Meijer, Burg. Jaslaan 48, 3319 AC Dordrecht, tel.: 078-162978.
Drenthe: Mevr. A. Greidanus, Schapendrift 163, 9411 BP Beilen, tel.: 05930-4884.
Eindhoven: Mevr. P. Visscher, Banstraat 20, 5506 LA Veldhoven, tel.: 04905-1783.
Flevozoom: A. v.d. Snee, Karveel 12-26, 8231 AS Lelystad, tel.: 03200-21587.
Fryslân: W.K. Bourgonje, van Systzamastraat 22, 8933 DW Leewarden, tel.: 058-138834.
Gooi- en Eemland: B. Meijering, Dopperstraat 92, 3752 JH Bunschoten, tel.: 03499-85730.
Gorinchem/Den Bosch: M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden, tel.: 04199-3856.
Gouda e.o.: Mevr. C.A. v.d. Burg, Zuid-Linschoterzandweg 32, 3425 EM Snelrewaard, tel.: 03486-2568.
Groningen: W.M. de Boer, Ruimtevaartlaan 39, 6902 ZB Hoogezand, tel.: 05980-23841.
Haarlem: H. Bertram, Zomervaart 46, 2033 DA Haarlem, tel.: 023-360365.
Hoeksche Waard: Mevr. J. Hoogvliet, M. Oosteromstraat 7, 3262 GH Oud Beijerland, tel.: 01860-17925.
IJsselstreek: W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 MX Twello, tel.: 05712-72841.
Kennemerland: Mevr. M. Post-Olthof, Sparrenstraat 3, 1971 NN IJmuiden, tel.: 02250-13097.
Leiden: S. Kooij, Groeneveld 4, 2203 BP Noordwijk, tel.: 01719-12904.
Nijmegen: Mevr. R. Maessen-Claessen, Weezenhof 12-32, 6536 EZ Nijmegen, tel. 080-440425.
Noord- en Midden Limburg: J. Joosten, Zalzerkampweg 84, 5926 PL Venlo, tel. 077-27863.
Noord-Oost Polder: F. Strating, Vaartweg 26, 8311 AA Espel, tel.: 05278-1495.
Rotterdam: Mevr. E. Kleiman-v.d. Bos, Paulus Potterlaan 31, 2902 GN Capelle a/d IJssel, tel. 010-4516559.
Tilburg: H. Kiesebrink, Buksinstraat 7, 5046 CP Tilburg, tel.: 013-350197.
Utrecht e.o.: W.A. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort, tel.: 03484-1083.
Voorne-Putten en Rozenburg: J. v. Toledo (ad interim), Naterseweg 4, 3235 KR Tinte.
West-Brabant: J. Koevoets, Seringenstraat 15, 4711 LZ St. Willebrord, tel.: 01653-4548.
West-Friesland: K. Hagenaars, Spinel 32, 1703 GH Heerhugowaard, tel.: 02207-16612.
Zaanstreek: J. Rozemeijer, Dorpstraat 69, 1531 HB Wormer, tel.: 02982-4260.
Zeeland: G. Spee, Diepeneestraat 4, 4454 BJ Borssele.
Zuid-Limburg: J. Essers, Hokkelenbergstraat 8, 6444 AG Brunssum, tel.: 045-251191.
Zwolle: Mevr. W. Adams, Tormentilweg 32, 8042 MJ Zwolle, tel.: 038-227259.

HOBBY-KWEKERIJ "ROERMOND"

Weg langs het Kerkhof 1, (nabij Kapel i/h Zand), 6045 AN Roermond, tel. 04750-19389.

Gesloten van 1 oktober t/m 31 maart. Nu weer leverbaar Schlumbergera GOLD CHARM, geel, bewortelde stek f 7,50 exclusief verzendkosten (f 5,- per bestelling). Bestelling mogelijk door overmaking van het bedrag op giro 889563 t.n.v. Süplie, Roermond onder vermelding aantal + Gold Charm. Nieuwe lijst verschijnt in november. Prijs f 7,50, bevat kleurenfoto en pentekeningen. Aanvraag nu al mogelijk.

BELANGRIJK

BELANGRIJK

OPROEP AAN ALLE LEDEN C.Q. AFDELINGEN.

Het is de bedoeling van Uw bestuur alle leden van SUCCULENTA die 25 jaar of langer, een zilveren en zij die 40 jaar of langer lid zijn een gouden draagspeld te doen toekomen.

De eersten zijn op de afgelopen alg. ledenvergadering reeds uitgereikt.

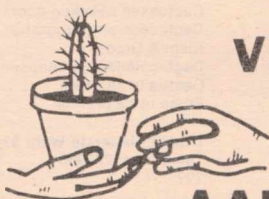
Wij verzoeken alle leden, liefst in afdelingsverband, die voor 1970 lid zijn geworden, dit op te geven aan M. de Bekker. Dit om eventuele vergissingen te vermijden.

U krijgt de draagspeld z.s.m. rechtstreeks of via Uw afdeling toegezonden.

NIEUWE LEDEN

Geris C., Dunantlaan 18, 6721 AX Bennekom.
Waanders J., Schaeplmanstraat 2, 7443 ZD Nijverdal.
Bemelman F., Robert Kochplaats 157, 3068 TC Rotterdam.
Boer M.A. de, Waalstraat 67, 1823 EJ Alkmaar.
Neerings-Buur L., Ten Katestraat 83, 2032 ZN Haarlem.
Haisma J.P., Loolaan 4C, 7315 AA Apeldoorn.
Ruiter Gerry de, Holthoevenstraat 18A, 7395 SF Teuge.
Pater-Groenevelt C.H., Rondweg 49, 3785 LB Zwartebroek.
Talsma W., Treubstraat 6, 2221 AL Katwijk.

Vlaeminck Johan, Rozenlaan 13, 105 B-9330 Dendermonde België.
Reuvers Margriet, Brunstingerstr. 6, 9411 EK Beilen.
Hijmans V., Nieuwpoortstraat 11, 5628 NA Eindhoven.
Claes Ludwig, Kloosterstraat 1, 105 B-9620 Zottegem, België.
Timmer H., Kweldergras 15, 1441 WP Purmerend.
Graef Anita de, Vesta 12, 5505 TJ Veldhoven.
Daamen H., Helmersflat 51, 4707 CN Roosendaal.
Jansen B.W., Lange Maat 9, 6932 AB Westeroord.
Ribbers Mevr. A., Allerheiligenweg 37, 4834 TM Breda.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het november-nummer moeten vóór 15 oktober bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: Grote Euphorbia met veel zijtakken, hoogte 2,60 m., stamdikte 10 à 12 cm. Tevens enkele kleine cactussen en vetplanten. H. Hasselt, Bolsbeek 19, 8033 CM Zwolle, tel. 038-539261.

Te koop: Wegens ziekte ca. 400 bol- en staaftactussen. Tevens verwarmingskabel met thermostaat en zaaibak 55 x 45 cm met element. Vaste prijs f 450,-. M. van der Sterren, Hoffmannlaan 271, Tilburg, tel. 013-553032.

Te koop: Succulentenjaargangen 1981 t/m lopend jaar 1988, compleet per jaargang in klapper. Totaalprijs f 75,-. Tevens een elektrische zaaiplaat J.E.M.P. z.g.a.n. f 35,-. M. van Oostrom, W. de Withstraat 44a, 7391 WX Twello, tel. 05712-71242.

Te koop: 30 stuks ingebonden jaargangen Succulenta 1958 t/m 1987. Liefst in één koop. Prijs f 600,-. C. Oskam, G.J. van Heekstraat 81, 7521 EB Enschede, tel. 053-350217.

Te koop: Z.g. o.h. al. hobbykas "EDEN" 2,55 x 3,87 m, nokhoogte 2,27 m met 2 dakluchtramen en 1 jalouzierraam, incl. glas en toebehoren. G. Hagoort, Noordsingel 29, 8255 AD Swifterbant, tel. 03212-1499.

Te koop: Al. muurkas "ARTOLA" 6,- m. met ca. 200 prachtige cactussen en vele jaargangen van Succulenta w.o. 1964 en 1965. R. Bakker, Lutulderstraat 20, Hengelo, tel. 074-439863 (tussen 10 en 17 uur).

Gevraagd: Het boek "Wondere wereld van Cactussen en Vetplanten" van Werner Rauh. (Uitgave La Rivière & Voorhoeve B.V., Zwolle). W. Lohregel, Kanaalweg 15, 1782 GA Den Helder.

Gevraagd: Succulenta jaargangen 1980, 1981, 1982 en 1983. A. Dorssers, Snelkenstraat 28a, 5975 PD Sevenum, tel. 04767-3059.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

hobbybenodigheden
boeken

WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentenzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze
gratis catalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

ONDERSTAANDE SPREKERLIJST IS SAMENGESTELD DOOR A. LIEKENS TE WESTERLO. WIJ ZIJN HEM HIERVOOR VEEL DANK VERSCHULDIGD.

Het Bestuur

Aelen S., Rakerstraat 10, 3510 Kermt

Tel. 011/252874

Mijn hobby

Indeling van de cactussen volgens Backeberg

Verzorging van kamerplanten

Minder bekende planten

Meeuw A.

Firma Osmo, Industriepark Diskmuide

Meststoffen en bemesting

Bercht L., Mauritshof 124, 3481 Harmelen (N.)

Tel. 0031/3483-2300

Curacao (Melocactus)

Gymnocalycium

Beukelaers A., Van den Hauttelei 208, 2100 Deurne

Tel. 03/32114795

Astrophytum

Enten

Welke bloem is dat?

Cactussen

Op cactussafari

Cactusbloemen

De vier jaargetijden

Mijn hobby

Mexicaanse cactussen

Waarom cactussen?

De kleine geslachten

De Turbinicarpus

De Mammillaria

Bongaards A.B., Cramerstraat 94, De Lier (N.)

Tel. 0031/1745-3586

Mexico (film)

Zuid-Afrika (film)

Succulentenkwekerijen in Zuid-Afrika (film)

Bruneel M.K., Barbierlaan 9, 8021 Zedelgem

Tel. 050/825223

De verzameling

Melocactussen

Alpenplanten

Claes F., Saunierlei 5, 2620 Hemiksem

Tel. 03/8879199

Waarom andere succulenten?

Claes J., Overdemerstraat 80, 3511 Kuringen

Tel. 011/252105

Bloemschikken

Kamerplanten

Tuinaanleg

Claesen J., Eendekkerlaan 22, 1150 St. Pieters-Woluwe

Mijn verzameling

Cools G. & De Ridder, M. Adrinkhovenlaan 107, 2210 Borsbeek

Tel. 03/3210018

Mexico (2 delen)

De verzameling

Andere succulenten

Asclepiadaceae

Liekens A., Prelaat Nootsland 24, 3180 Westerlo

Tel. 014/220693

Bloeiende Lobivia's

Mexicaanse hoogtepunten

Cactusjuwelen

Mammillaria-Special

Cactussen bekeken door...

Cactussen en Fotografie

Klein & Groot

Dagbloeiende Echinopsen

Cactus is de naam

Enten in de praktijk

Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek (N.)

Tel. 0031-45220966

???

Linssen G., Jacob Catsstraat 61, 5921 XC Venlo (N.)

Tel. 0031-77823812

Astrophytum

Opbouw van een cactusverzameling

Maessen F., Kempke 3, 6075 AN Herkenbosch (N.)

Tel. 0031-47521995

Peru

Mexico

Misson H.K., Deswertlaan 37, 8370 Blankenberge

Mexico

Neut P., Rumoldusstraat 16, 1750 Schepdaal

Tel. 02/5693151

Parodia

Notocactus

Algemeen

Neutelings M., Galmedijk 49, 4786 KL Rosendaal (N.)

Tel. 0031/1650-36081

Mammillaria

Mexicaanse cactussen

Cactussen voor iedereen

Noltee F., Rotterdamseweg 88, Zwijndrecht (N.)

Tel. 0031/78-124200

Tillandsia

Tanzania

Kenia

Ethiopie

Jemen

Orey J., Stevoortse Kiezel 253, 3512 Stevoort

Tel. 011/3127446

Orchideeën

Cactussen in het algemeen

Zuid-Afrika

Hybriden van Echinopsis

Bijzondere botanische planten, speciaal cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6, 9623 PB Lageland (tussen Groningen en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: donderdag, vrijdag en zaterdag van 9-18 uur.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND

200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

De plantjes zijn een tijd lang onder de verkeerde naam *Aloe parvula* in omloop geweest en ook met deze naam afgebeeld in het Handbuch van Jacobsen. Ook de wat grotere soort die nu *A. perrieri* moet heten, was onder deze naam bekend. Deze soort, die driehonderd kilometer naar het zuiden moet voorkomen bij Zazafotsy, heb ik nooit gezien en is voor zover is na te gaan niet in cultuur. Het is heel goed mogelijk dat beide soorten bij nader onderzoek tot één soort verenigd moeten worden.

A. bellatula heeft bladeren die bij mijn planten tot 15 centimeter lang worden en niet meer dan één centimeter breed. Ze zijn matgroen en voelen ruw aan. Ze zijn voorzien van een groot aantal langwerpige lichtere vlekjes. Ook de rand is lichter en draagt een aantal kleine tandjes. Het plantje lijkt veel op *A. albiflora* (zie Succulenta 1983, blz. 122), waarvan de bladeren meer omhoog staan, terwijl die van *A. bellatula* een vlakker rozet vormen. Deze vormt ook minder spruiten dan de eerste soort.

De bladeren zijn erg breekbaar. Dat is waarschijnlijk een van de oorzaken dat deze soort in de handel vrijwel niet te vinden is. Bij het verpakken en verzenden zouden ze nogal eens blaadjes breken, waardoor de plantjes onverkoopbaar worden.

Al in 1963 schreef Ruysch over deze toen nieuwe soort in dit tijdschrift. Een jaar daarvoor waren enkele plantjes uit Heidelberg naar het Succulentarium gezonden. Na een jaar had men daar al zaailingen. Deze werden voor een deel aan liefhebbers ter beschikking gesteld. Ik heb daar toen een dankbaar gebruik van gemaakt. Deze planten heb ik nog. Ze staan nu met een aantal nakomelingen elk jaar volop te bloeien, sommige met drie bloemstengels tegelijk.

Nu ik dit schrijf is het eind oktober, wat hier de normale bloeitijd is. Merkwaardigerwijs bloeien deze plantjes in Zuid-Afrika volgens Reynolds in januari en februari. Dat is daar midden zomer. De soms niet meer dan 60 centimeter lange bloemstengel kan bij mijn planten wel 40 bloemen voortbrengen. Volgens de beschrijving moeten het er 35 zijn, maar stengels met 40 bloemen hebben nog een verdroogd topje, dat ook nog wel een vijftal bloemen had kunnen opleveren.

De bloempjes zijn lang-klokvormig, rood van kleur, met lichtere puntjes, die een donker middenstreepje hebben, zoals bij veel Aloe-bloemen.

Zoals al opgemerkt vormt deze soort weinig spruiten. Ze zijn echter goed uit zaad te kweken, dat door onderlinge bestuiving gewonnen kan worden. De zaailingen kunnen na ruim een jaar al bloeien. Dat er in de handel zelden zaad van verkrijgbaar is, is wel te verklaren. Ik heb nu zes planten van deze soort in bloei. Naar schatting kunnen ze samen ongeveer 300 bloemen opleveren.

Bij ijverig iedere dag bestuiven, zal ongeveer de helft daarvan een vruchtje opleveren. Als er niets verloren gaat kunnen dat een duizendtal zaden worden. Door onbekende oorzaken kan dat wel wat mee of tegenvallen. Ook zijn ongewenste bestuivingen door andere soorten niet helemaal te voorkomen. In de kas bloeien nu ook een aantal andere Aloe's, waaronder *A. albiflora*. Natuurlijk kan ik al deze planten onder gaas zetten, maar dan zie ik de bloemen niet meer. Een klein deel van de gewonnen zaden zaai ik zelf uit, een deel wordt weggegeven en de rest kan naar het Clichéfonds. Tot nu toe heb ik er nog nooit zoveel gehad, dat dit de moeite waard was. Aloë-zaden kunnen in het algemeen het best tamelijk vers gezaaid worden bij een temperatuur van ongeveer 20°C. Op deze regel zullen beslist wel uitzonderingen zijn, maar daar is weinig van bekend.

Zoals al opgemerkt bloeit tegelijk met deze voor liefhebbers ideale soort ook *Aloe albiflora*. Hiervan schijnt maar één kloon te bestaan in Nederland. Bestuiving van planten van deze soort onderling levert dan ook nooit zaad op. In 1984 heb ik hier al eens over geschreven. Nu na twee generaties terugkruisen, heb ik nog steeds geen planten die dezelfde bloemen geërfd hebben als de echte *A. albiflora*. De wat rose kleur en wat minder open bloem van *A. bellatula*, zijn na een paar generaties nog niet verdwenen. Ik ga met die proef nog steeds door, iedere nieuwe generatie wordt weer bestoven met het stuifmeel van *A. albiflora*. Bij dergelijke proeven is veel geduld nodig. Op een aantal andere kruisingen kom ik later terug, als ik uit eigen ervaring weet dat ze de moeite waard zijn en uit stek vermeerderd kunnen worden. Ik heb er nog een aantal staan en er komen er nog steeds bij. In Engeland en in Amerika wordt aan hybriden meer aandacht besteed. Helaas weet ik van een aantal planten niet waar ze precies vandaan komen en wat de voorouders zijn.

Al deze soorten zijn goed in iedere lichte kamer te kweken. Als u in vetplantjes voor het raam of in de kas geïnteresseerd bent, laat dan eens iets van u horen, misschien komen we dan nog eens tot een werkgroepje, zoals er voor cactussen al enkele actief zijn.

Literatuur:

- W. Ruysch, *Aloe bellatula*, Succulenta 1964: 38
B.K. Boom, *Aloe rauhii*, Succulenta 1967: 167
B.K. Boom, *Aloe parvula*, Succulenta 1968: 3
B.K. Boom, *Aloe haworthioides*, Succulenta 1986: 23
A.B. Pullen, *Aloe albiflora*, Succulenta 1983: 209
Louise Lippold, Make a garden of dwarf Aloe's, Cactus & Succulent Journal (U.S.) 54, 1982: 10-18
G.W. Reynolds, The Aloes of South-Africa
G.W. Reynolds, The Aloes of tropical Africa and Madagascar

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

*
* * *

Mesembryanthemaceae (LIX)

FRANS NOLTEE en ARIE DE GRAAF

90. *Odontophorus* N.E. Brown

(afgeleid van het Grieks *odus* = tand en *phorus* = drager)

De planten uit het geslacht *Odontophorus* lijken meer op grote *Stomatiums* dan op de planten uit naverwante geslachten als *Cephalophyllum* en *Cheiridopsis*. De verwantschap met het laatstgenoemde geslacht blijkt uit de vorm van bladeren en bloemen, terwijl de zaaddozen grote overeenkomsten vertonen met die van *Cephalophyllum*.

De in doorsnede driehoekige, gekielde bladeren zijn bezet met zachtharige wratjes, terwijl de randen grofgetand zijn. De bladeren zijn aan de basis met elkaar vergroeid en vrijwel ongesteeld. Het eigenaardige verschijnsel doet zich voor dat de zodevormende planten bij sommige soorten (o.a. bij *O. marlothii*) ook verlengde, rechtop staande stengels vormen, waaraan zich nieuwe bladrozetten ontwikkelen. Overigens vertakken de planten zich ook aan de basis en vormen zo stevige, compacte groepjes.

De bloemen zijn zittend of kortgesteeld; de bloemkleur is witachtig tot geel. De vegetatie-periode loopt van januari tot juni. Nadat aanvankelijk weinig water gegeven dient te worden, kan in de loop van de groeitijd rijkelijk gegoten worden. Gedurende de rusttijd moeten de planten volledig droog gehouden worden. De bloemen verschijnen later in de herfst.

Odontophorus marlothii
Foto Fr. Noltee

91. *Oophytum* N.E. Brown

(afgeleid van het Griekse oon = ei en phyton = plant)

Tot de meest zeldzame plantjes die men in een Mesem-verzameling kan tegenkomen, behoren *Oophytums*. In hun uiterlijke verschijningsvorm zijn zij nauwelijks te onderscheiden van planten uit het geslacht *Conophytum*. Zij bezitten ook een vrijwel kogelrond, naar de bovenzijde toe iets spits toelopend, plantelichaam met een enigszins gapende spleet. Voor het overige zijn de bladparen geheel met elkaar vergroeid.

Het verschil ten opzichte van *Conophytum* is dat de bloembuis vlezig is, terwijl die van *Conophytum* vliesachtig is. De vruchten van beide geslachten zijn gelijkvormig, zodat het wel zeer geringe verschil bij systematici al meermalen de gedachte heeft doen opkomen beide geslachten tot één te verenigen. Zowel Herre als Jacobsen achtten evenwel het verschil belangrijk genoeg beide als afzonderlijke geslachten te handhaven.

Het geslacht omvat slechts 3 soorten, te weten *O. nanum* met bijna kogelvormige lichaampjes, 5-7 mm Ø, groen, fijn papilleus, bloemen wit met rode spitsen, 1 cm Ø; *O. nordenstamii*, lichaampjes ± 2 cm lang en ruim 1 cm Ø, aan de bovenkant purperbruin, heel fijn behaard, bloemen wit tot roze, 3,5 cm Ø; *O. oviforme*, lichaampjes ± 2 cm lang en 1 cm Ø, olijfgroen, dikwijls vlammend rood verkleurend, glanzend papilleus, bloemen wit, naar de punt toe purperroze.

De cultuur van deze plantjes is betrekkelijk eenvoudig. Ze verlangen een zeer zandig grondmengsel van 3 delen zand en 1 deel goede potgrond. Een zeer zonnige standplaats is vereist. De vegetatieperiode is slechts kort en valt in het voorjaar. Zodra de verdroogde, vliezige omhulsels van de oude plantelichaampjes openbarsten en de nieuwgroei zichtbaar wordt, kan voorzichtig met watergeven begonnen worden. Het overtollige gietwater moet vrijelijk kunnen wegvloeien. Stagnerende vochtafvoer in de pot leidt onherroepelijk tot het weggroten van de plantjes.

Gedurende de — lange — rusttijd dient men er evenwel voor te waken dat de planten geheel verdrogen. Zo nu en dan licht nevelen en een enkele keer wat water op laten zuigen via de onderkant van de pot is de remedie hiertegen. Vermeerdering van *Oophytums* geschiedt door stekken of zaaien. Bij het

Als potgrond verlangen de planten een zeer zandig grondmengsel, waaruit het gietwater vrijelijk kan wegvloeien. Stagnerende waterafvoer leidt gemakkelijk tot het weggroten van de planten.

De planten kunnen vermeerderd worden door het stekken van de rozetjes die zich aan de verlengde stengels hebben gevormd of door scheuren van de zode. Zaaïen gaat ook heel gemakkelijk.

Dit aantrekkelijke geslacht omvat een 6-tal soorten, te weten *O. albus*, witbloeiend; *O. angustifolius*, citroengeel; *O. herrei*, donkergeel; *O. marlothii*, geel; *O. nanus*, wit en *O. primulinus*, strogeel.

Odontophorus heeft slechts een klein natuurlijk verspreidingsgebied en wel in het noordwesten van de Kaapprovincie in het Steinkopf-district.

stekken van een kopje, een klein stukje van de hoofdstam mee afsnijden (een hielkje). Dit bevordert het wortelen. De stekjes, na droging, poten in puur zand; de stekpotjes op een beschaduwde plaats zetten en zo nu en dan de stekken licht nevelen.

Het verspreidingsgebied van *Oophytum* ligt aan de westkust van de Kaapprovincie in het Vanrhijnsdorp-district.

X *Helioselenius* Rowley

W.J.M. STERK

Dit zou de juiste geslachtsnaam kunnen zijn van de hier afgebeelde plant. In het zesde deel van Backeberg's boek *Die Cactaceae* staat onder X *Helioselenius*: *H. maynardii*-bastaardvormen: *Maynardii*, *Allnuttii*, *Flemingii*, *Ruber*, en misschien *Colvillii*. (pag. 3550). Gordon D. Rowley, die deze naam in 1951 in *Cact. & Succ. J. Brit.* publiceerde (vertaling in Backeberg pag. 3554), geeft een nogal onduidelijke beschrijving, die ook op deze plant kan slaan. Walther Haage geeft in zijn boek "*Freude mit Kakteen*" een foto van een dergelijke plant: afb. 110, pag. 140. Daarbij staat de naam *Mediocactus coccineus* (S-D) Br. & R. In de derde druk van het boek van J. Borg, *Cacti* (1959), staat dezelfde foto met als onderschrift *Mediocactus lindmannii*. Beide namen zijn fout, want alle *Mediocactus*-soorten hebben witte bloemen. Deze plant heeft echter rode naar purper en paars overlopende bloemen. Het moet een kruising zijn tussen *Heliocereus speciosus* en *Mediocactus lindmannii*. Omdat *Mediocactus* volgens de laatste inzichten bij *Selenicereus* is ingedeeld, is de geslachtsnaam van de afgebeelde plant X *Helioselenius*, zonder soort aanduiding.

Mijn grootste plant is nu 75 centimeter lang en staat in een vierkante pot van 14x14 cm. Zij heeft goed gebloeid. Deze plant kan ook als kamerplant worden gekweekt. Uitgeplant in de volle grond in de kas kan deze soort een paar meter hoog worden en veel bloemen geven. De bloemen blijven een paar dagen mooi.

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

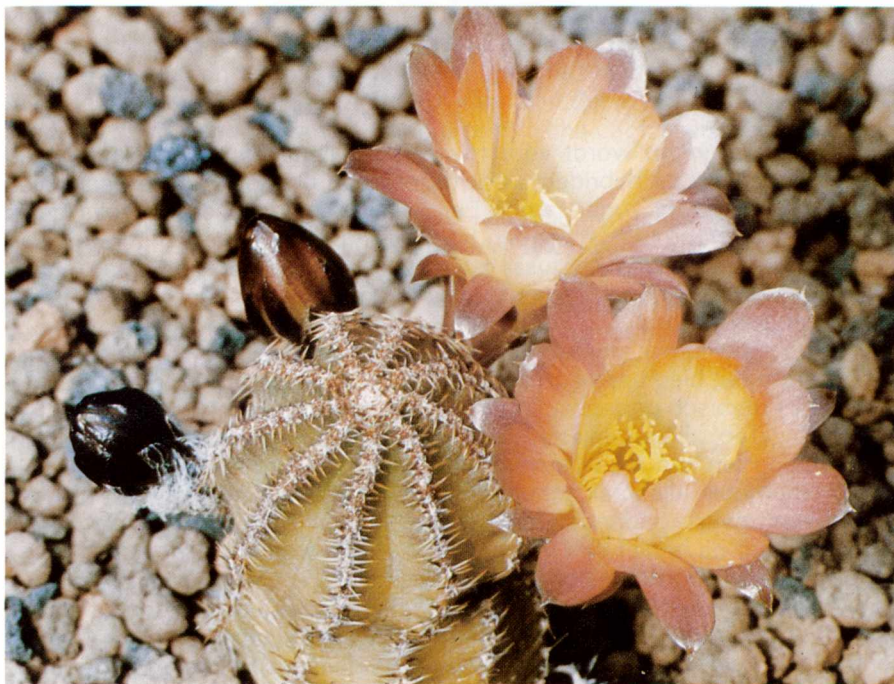
Rebutia torquata Ritt. & Buin.

A.B. PULLEN

Rebutia torquata werd in 1977, tegelijk met enkele andere nieuwe soorten, in *Succulenta* gepubliceerd (Succ. 56 (3), p. 63). Deze beschrijvingen waren in zoverre summier, dat slechts een Latijnse diagnose met Nederlandse vertaling gegeven werd, terwijl illustratiemateriaal en aanvullende gegevens geheel ontbraken. Waarschijnlijk zijn deze beschrijvingen om prioriteitsredenen op deze manier vastgelegd. In een korte inleiding op de serie nieuwbeschrijvingen zegt Ritter, dat de type-exemplaren gedeponeerd zullen worden in het herbarium van de Rijksuniversiteit van Utrecht. In hetzelfde jaar, 1977, wordt alsnog een aantal zwart/wit foto's gepubliceerd, waaronder één van *R. torquata* (Succ. 56 (8), p. 188).

In 1980 verschijnt Ritters boek "Kakteen in Südamerika", Band 2. De beschrijving van *R. torquata* is wat uitgebreid en op onderdelen gewijzigd. Tevens worden 2 zwart/wit foto's afgedrukt. Ritter schrijft in zijn boek, dat het type-exemplaar zich bevindt in de collectie Buining en dat hij zelf geen materiaal meer over heeft. De vraag is nu, wat er met het materiaal uit de Buiningcollectie gebeurd is en of er inderdaad een type in een herbarium gedeponeerd is.

Op de foto in *Succulenta* is de soort goed te herkennen, evenals op de foto's in het boek van Ritter, vooral aan de habitus van het plantelichaam. Verdere

afbeeldingen zijn mij uit de literatuur niet bekend. Het ligt dan ook voor de hand, dat bijgaande afbeelding één der eerste kleurenfoto's van deze soort in de cactusliteratuur is.

R. torquata is door F. Ritter in 1962 ontdekt en door hem van het veldnum-

mer FR 1117 voorzien. De type-vindplaats is Mal Paso, Bolivia. De soort is op de natuurlijke vindplaatsen waarschijnlijk vrij zeldzaam. Ook in de verzamelingen is de soort tot nu toe niet algemeen. Toch zijn er exemplaren in omloop. De afgebeelde plant is door mij in 1984 bij één der Nederlandse cactusfirma's gekocht. De plant stond geënt op een *E. jusbertii*-onderstam. Het jaar daarna heb ik in het voorjaar de kop van de plant overgeënt en de overblijvende stomp zodoende gedwongen om opnieuw uitlopers te vormen. Op die manier hoop ik de soort te vermeerderen. Geënt geeft de plant geen problemen in de cultuur. Met planten op eigen wortel heb ik tot nu toe geen ervaring. Onder de condities in mijn verzameling bloeit deze soort tussen half mei en half juni.

Tenslotte volgt hier een verkorte beschrijving van deze soort: Lichaam groen, zuilvormig, 2-3 cm dik; ribben 8-10, ca. 3 mm hoog, geknobbeld. Areolen 1 mm lang, met witte wol, onderlinge afstand 1 mm of minder. Bedoorning kamvormig en aanliggend; geen middendorens, alleen randdorens van 1-2 mm lang, wit met rode voet. Bloem 3 cm lang, buitenzijde met paarszwarte schubben en witte wol; nektarkamer 3 mm lang, stijl over een lengte van ca. 4 mm vergroeid met de bloembuis, van boven groen met 8 groene stempellobben. Meeldraden groen van onderen, gelig van boven, helmknoppen geel. Bloemblaadjes spatelvormig tot puntig, oranje-rood. Zaad 1,2 mm lang, zwartbruin.

Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen.

* *
*

Het geslacht *Epiphyllum*

FRANK SÜPPLIE

De naam *Epiphyllum* wordt voor twee verschillende groepen planten gebruikt. Ten eerste de hybriden; voor deze groep planten is deze naam niet correct. Vele van de zogenaamde *Epiphyllum*-hybriden hebben zelfs geen *Epiphyllum* als voorouder maar zijn het kruisingsproduct van andere epifytische en niet-epifytische cactussen. De tweede groep waarvoor de naam *Epiphyllum* wordt gebruikt zijn botanische soorten; voor deze groep is de naam wel goed gebruikt.

De naam *Epiphyllum* is afgeleid van de Griekse woorden 'epi' dat op betekent en 'phyllum' dat blad betekent. Men zou het kunnen vertalen als '(bloem) op het blad'. Botanisch gezien is dat onjuist. De bloemen ontstaan in de areolen en de 'bladeren' zijn afgeplatte takken. Als algemene kenmerken van de botanische soorten kan men geven de afgeplatte takvormen, een lange, vaak dunne bloembuis, die vaak schubben bezit evenals het ovarium, wit of rood vruchtvlies, zwarte zaden. De nachtelijke bloei wordt ook vaak als kenmerk gegeven maar dit is niet een kenmerk van alle soorten.

De indeling van soorten in het geslacht *Epiphyllum* is vaak bediscussieerd en vond niet altijd erkenning. In de tijd van Pfeiffer werden de soorten die thans bij *Schlumbergera* (*Zygocactus*) worden ingedeeld, tot *Epiphyllum* gerekend. Haworth gebruikte *Cactus phyllanthus* als typesoort voor het geslacht *Epiphyllum*, waartoe later enkele andere soorten werden gerekend. Hieronder was ook *Schlumbergera truncata*, oude naam *Zygocactus truncatus*. Link splitste *Cactus phyllanthus* van *Epiphyllum* af en gebruikte de soort als het type voor zijn geslacht *Phyllocactus*. In het systeem van Pfeiffer bestond het geslacht nog uit de soorten *E. truncatum* en *E. altensteinii*. Tegenwoordig

dig is *Epiphyllum* tot nomen conservandum verklaard met *Cactus phyllanthus* als typeplant.

Het is mijn bedoeling u in dit artikelenreeksje kennis te laten maken met alle botanische soorten van het geslacht *Epiphyllum*. Degene die nu denkt jarenlang deze artikelenreeks te moeten volgen kan ik geruststellen. Het geslacht omvat slechts 16 soorten.

Voordat ik begin met de beschrijving van de soorten wil ik iets vertellen over de cultuur. Alle botanische soorten groeien in vochtige oerwouden resp. regenwouden. In deze gebieden is de gemiddelde laagste temperatuur in de koudste maand 18°C. De planten kunnen dan ook in cultuur niet tegen een te koude overwintering. De temperatuur mag zakken tot 10°C maar voor sommige soorten is dit te laag. In de winter moet men iets water geven om er voor te zorgen dat de planten niet uitdrogen. Door dit uitdrogen kunnen de haarwortels namelijk sterk beschadigd raken en hierdoor kan de plant afsterven. De grond waarin de planten staan moet humusrijk zijn en zeer goed waterdoorlatend. Een goed mengsel kan men verkrijgen door het mengen van anthuriumaarde, veenmos, bladgrond, potgrond en scherp zand. Andere mengsels kunnen ook, als het maar goed doorlatend is. Inerte materialen zijn niet zo goed geschikt voor deze planten. Lava laat te weinig lucht door en blijft na het gieten te nat. Steenwol idem dito. De gevolgen zijn na korte tijd duidelijk te merken. De groei van de wortels stagneert en zo ook de groei en bloei van de planten. Verder is er in potgrond altijd wel een restje van voedingsstoffen dat met het watergeven vrij komt en zo door de wortels van de *Epiphyllums* kan worden opgenomen. Bij inerte materialen wordt er alleen voeding toegediend na zoveel waterbeurten. Het gevolg is dan dat de plant geen voeding krijgt als hij dit wenst. Het kan zijn dat anderen positieve reacties van de planten hebben opgemerkt, maar het hierboven geschrevene is mijn eigen ervaring met enkele proefplanten van *Epiphyllum oxypetalum*, *E. strictum* en *E. caudatum*. Ook andere epifytische cactussen stagneerden in groei, evenals de hybriden.

Bij de indeling van het geslacht is vooral rekening gehouden met de zienswijze van Britton en Rose; verder met die van Backeberg. Alle nieuwe soorten van Backeberg zijn opgenomen in zoverre ze niet in strijd waren met Britton en Rose. De indeling van Kimnach heb ik alleen voor enkele nieuwe variëteiten gevolgd. Zijn indeling gaat mij te ver. Hij voegt enkele soorten met vele verschillende kenmerken bij *Epiphyllum phyllanthus*. In zijn artikelen is me steeds opgevallen dat de bloemafmetingen erg overdreven zijn in vergelijking met de werkelijkheid. Natuurlijk kunnen door allerlei cultuuromstandigheden de bloemen in grootte verschillen, maar bij hem is dit bij bijna iedere soort het geval.

Epiphyllum anguliger (Lem.) G. Don, in Loudon, Encycl. Pl. ed. 3. 1380. 1855.

Synoniemen:

Phyllocactus anguliger Lemaire, Jard. Fleur. 1: pl. 92 1851.

Phyllocactus serratus Brongnart in Labouret, Monigr. Cact. 417. 1853.

Beschrijving:

Takken zijn afgeplat en diep ingesneden, kunnen meer dan 1 m lang worden, niet breder dan 4-5 cm. De bloembuis is zwak gebogen, 110-130 mm lang en bezet met onregelmatige kleine schubben die ongeveer 12 mm lang worden en 2-3 mm breed kunnen zijn en dicht tegen de bloembuis aanliggen. De

13-15 petalen zijn 40-50 mm lang en 12 tot 14 mm breed, crêmewit. De 10 tot 12 sepalen zijn 40 tot 50 mm lang en 4 tot 13 mm breed. De sepalen zijn meestal donkerbruin, zelden geelbruin. De ongeveer 55 meeldraden zijn 30-40 mm lang. De stamper is 8- tot 11-lobbig. De bloem geurt sterk. Het is een nachtbloeiër.

Groeiplaats:

Matanejo, Mexico.

Opmerkingen:

In niet bloeiende toestand is er geen onderscheid met de hieronder genoemde variëteit noch met *Epiphyllum darrahii*.

Epiphyllum anguliger var. **pulocarpum**

Synoniemen:

Epiphyllum gertrudianum

Epiphyllum 'Gertrudianus'

Beschrijving:

Wijkt af van de variëteit anguliger door de smallere bloembuis.

Groeiplaats:

Matanejo

Opmerking:

De variëteit is nog steeds niet geldig beschreven.

(wordt vervolgd)

Weg langs het Kerkhof 1, 6045 AN Roermond

*
* *
*

Mammillaria multidigitata

FREDDY LAMPO

Het eerste levensteken van deze interessante soort vinden we in het "Cactus & Succulent Journal of America" van 1940; hierin verscheen, van de hand van een zekere Radley, een (ongeldige) beschrijving in het Engels, zodat de plant het met een voorlopige naam moest zien te klaren. Het duurde ruim zeven jaar vooraleer George Lindsay, in hetzelfde tijdschrift (1947, volume 19, blz. 152), deze Mammillaria in het Latijn (en dus geldig) beschreef.

In de mij ter beschikking staande literatuur over deze soort wordt overal vermeld dat zij voor het eerst ontdekt werd door Lindsay en Bool, nl. op 24 februari 1947 onder hun veldnummer 499. (Deze typeplant wordt bewaard in het Dudley Herbarium van de Stanford Universiteit onder het nr. 314192.) Het intrigeerde me wel een beetje, hoe een plant, die pas in 1947 voor het eerst ontdekt werd, door Radley reeds in 1940 beschreven kon worden, zij het dan niet in het Latijn! Dan maar even mijn licht opgestoken bij de Mammillaria-specialist, de onvermoeibare David Hunt van Kew. Hij kwam met de oplossing van het raadsel! In 1921, dus negentien jaar vóór Radley, had een zekere Evan (of Ivan) M. Johnston deze soort reeds verzameld op het eilandje San Pedro Nolasco, zijnde de typevindplaats! De eer, deze mooie soort voor het eerst ontdekt te hebben, gaat dus naar deze Mr. Johnston. Hoewel bij ons minder bekend dan een George Lindsay of een Herbert Bool, is zijn naam verbonden aan een andere plant, afkomstig uit Baja California. Op 2 mei 1921 tijdens een expeditie in Baja van de Californian Academy of Science, ontdekte deze Mr. Johnston op het eiland Angel de la Guardia, de naar hem genoemde *Ferocactus johnstonianus*. Het lijkt trou-

Mammillaria multidigitata

Foto: Th. Neutelings

wens weinig twijfel dat nog twee soorten naar deze Mr. Johnston genoemd werden nl. *Mammillaria johnstonii* uit de San Carlosbaai in Sonora en *Peniocereus johnstonii* uit het zuiden van Neder-Californië en van het eiland San José.

De expeditie van 1921 beschikte wellicht over een (gehuurde) boot waarmee verscheidene eilandjes in deze omgeving werden aangedaan. Waarschijnlijk werd, tijdens deze trip, *Mammillaria multidigitata* op San Pedro Nolasco ontdekt.

In latere jaren werd dit onbewoonde San Pedro Nolasco nog verscheidene malen bezocht door de eerder vermelde George Lindsay en enkele anderen, waaronder niet in het minst dienen vermeld te worden Bill Pluemer uit Tucson, Arizona, vergezeld van zijn goede vriend en Mammillaria-kenner Archie Deutschman en diens familie.

Volgens de beschrijving van Lindsay vormt deze soort soms groepen met honderd en meer koppen. De afzonderlijke hoofdjes zijn 2 tot 5 cm dik en 5 à 8 cm hoog, hoewel sommige exemplaren wel de 20 cm schijnen te halen (met hun voeten in de guano).

De randdoorns zijn wit evenals de 4 middendoorns die echter in een bruine punt eindigen. De weinig opvallende bloemen zijn wit tot lichtgeel; de vruchten daarentegen zijn rood, bij één mijner planten zelfs oranje.

De middendoorns, beschreven als recht, houden zich niet altijd aan die regel. Soms, vooral in het jeugd stadium en in de nieuwgroei, is één der middendoorns gehaakt. Deze soort uit Neder-Californië behoort tot de Ancistracanthae en is verwant met *M. albicans* en *M. slevinii*. Bij verscheidene soorten van deze Ancistracanthae komt nog wel eens een gehaakte middendoorn, die normaliter recht behoorde te zijn, voor; dit werd opgemerkt bij o.a. *M. oliviae*, *M. inaiae*, *M. gueldemanniana*, *M. neopalmeri*, *M. estebanensis* enz.

Niet alleen bij deze Ancistracanthae is dit fenomeen op te merken, ook bij andere ondergroepen komt dit sporadisch wel voor. Zo heeft bij mij een *M.*

backebergiana, jaren geleden als zaailing gekregen, tijdens zijn derde levensjaar een opvallend gehaakte middendoorn ontwikkeld.

De plant is ondertussen tot een dikke zuil uitgegroeid, maar ze is er later nooit meer in geslaagd ook maar één gehaakte middendoorn te produceren. Terug naar onze veelvingerige. De grote Backeberg liet zich, afgaand op de spruitende groeiwijze, verleiden deze soort onder te brengen bij de *Leptocladodeae* waarbij b.v. *M. elongata* en dergelijke zijn ingedeeld. Deze groep is echter afkomstig uit centraal- en noordoostelijk Mexico, niet uit Neder-Californië. *M. multidigitata* werd in 1947 door Fritz Schwartz in de handel gebracht onder de naam *M. nolascensiana*. Deze naam mag niet verward worden met *M. nolascana*, een ongeldige naam voor de mooie witwollige *M. tayloriorum*, eveneens afkomstig van San Pedro Nolasco. *M. neopalmeri* wordt door sommigen bij *M. multidigitata* ondergebracht. Het enige onderscheid zou zijn dat *M. neopalmeri* wol heeft in de axillen en *M. multidigitata* niet. En nou breekt m'n klomp! Want wat schrijft Lindsay over zijn *M. multidigitata*? "Er is wollig donshaar in de axillen"! Waarom maken we het elkaar toch zo moeilijk?

Deze soort kan behandeld worden als de meeste *Mammillaria*'s waarbij ze nogal wat zon en warmte kan hebben. Meer warmte tijdens de rusttijd, zoals door sommige kenners wordt aanbevolen, is m.i. zuivere verspilling van (dure) calorieën. Mijn planten staan tegen het opstaand glas van de kas en genieten dus ruimschoots van de door dit glas uitgestraalde koude. Zelfs in de arctische winter, toen de temperatuur in het midden der kas daalde tot een oncomfortabele 0°C, bleken deze planten zich nog kiplekker te voelen.

Ik kweek ze in een normaal waterdoorlatende cactusgrond, bij warm weer krijgen ze een flinke scheut water en af en toe een borrel in de vorm van wat kunstmest. 's Winters staan ze, zoals gezegd, koel, maar dan natuurlijk droog.

Op de steile rotsen van San Pedro Nolasco groeit deze soort zo overvloedig, dat men er zijn voeten nauwelijks kan neerzetten zonder een plant te verpletteren; in onze verzamelingen zal men over deze soort nog niet zo gauw struikelen; gemeenged wordt ze misschien nooit.

Gidsenlaan 76, 9990 Maldegem

TIJDSCHRIFTEN

Kakteen und andere Sukkulanten, jaargang 38 (1987)

Nr. 1 Een bloeiend exemplaar van *Huernia guttata* siert de omslag van dit nummer. C. Horich bericht uit Costa Rica over de vondst van een waarschijnlijk nieuwe *Opuntia*. E. Haugg was op zoek naar *Parodia gibbulosa* in Bolivia en beschrijft zijn ervaringen. Over de variatiebreedte van *Echinocerei* op hun natuurlijke groeiplaatsen handelt een opstel van G. Pichler. *Turbinicarpus roseiflorus* wordt kritisch onder de loep genomen door G. Fritz. J. Lüthy houdt zich bezig met de oudste *Mammillaria*'s in fylogenetische zin. W. Barthlott en W. Rauh geven de nieuwbeschrijving van *Rhipsalis occidentalis*. Over een eigenaardig gevormde bloem bij *Mammillaria longiflora* bericht K. Schruf.

In de cactuscartotheek deze maand: *Discocactus estevesii*, *Lobivia winteriana*, *Matucana haynei* en *Stapelianthus decaryi*.

Nr. 2 De omslag van dit nummer wordt gesierd door een foto van een bloem van *Lobivia pentlandii* var. *larae*. F. Strigl beschrijft hoe zich bij zijn exemplaar van "Cereus monstrosus" drie bloemen uit één areool ontwikkelden. *Echinocereus reichenbachii* en zijn variëteiten worden voorgesteld door N. Blum. P. Braun en E. Esteves Pereira brengen een revisie van het geslacht *Facheiroa*. *Sedum mexicanum* wordt voorgesteld door U. Eggli. W. Heyer houdt zich bezig met het verzorgen van succulenten op kantoor en in de vensterbank. E. Apel neemt stelling tegen importplanten. *Mammillaria dixanthocentron* var. *rubrispina*, een nieuwe variëteit uit de Mexicaanse deelstaat Oaxaca, wordt beschreven door R. Wolf. R. Slaba houdt zich bezig met de taxonomie van het geslacht *Oroya*. Deze maand heeft de cactuscartotheek *Gymnocalycium oenanthemum*, *Lobivia tiegeliana*, *Pediocactus knowltonii* en *Rhipsalis pilocarpa* in de aanbieding.

Nr. 3 Een fraaie natuuroopname van *Oreocereus trollii* siert de titelpagina van dit nummer. C. Horich was op de groeiplaats van *Pereskia bleo* en bericht over zijn bevindingen. Over de vruchten van *Sulcorebutia's* en *Weingartia's* handelt een bijdrage van K. Augustin en G. Tyrassek. *Escobaria henricksonii* wordt door W. Heyer voor het voetlicht gehaald. B.E. Leuenberger houdt zich bezig met de vraag wat *Cereus squamosus* eigenlijk voorstelt. *Peperomia dolabella* wordt door W. Rauh en M. Kinnach aan de lezer voorgesteld. R. Slaba presenteert het slot van zijn bijdrage over het geslacht *Oroya*. Een fraaie *Hoodia*-hybride wordt in woord en beeld voorgesteld door B. Diavatis. Een cristaatvormige *Astrophytumbloem* wordt afgebeeld en besproken door H. Hoock. G. Ambrozy schrijft over zijn ervaringen met de opkweek en verzorging van *Conophytums*. In de "Cactuscartotheek" worden deze keer *Austrocephalocereus dolichospermaticus* en *Caralluma hesperidum* voorgesteld.

Nr. 4 *Gymnocalycium cardenasianum* siert de omslag van deze aflevering. H. Hein bericht over het spruiten van een chlorophylloze *Astrophytum asterias*. P. Braun en E. Esteves Pereira zijn toe aan deel 2 van hun revisie van het geslacht *Facheiroa*. *Turbincarpus swobodae*, een nieuwe soort uit Nuevo Leon, wordt voorgesteld door L. Diers. P. Braun schrijft een "In memoriam" voor L. Horst en W. Abraham doet hetzelfde voor H. Schlosser. B.E. Leuenberger houdt zich onledig met de vraag of de juiste geslachtsnaam *Pereskia* of *Peireskia* moet zijn. Over de vermeerdering door zaad van *Pediocactus* en *Sclerocactus* handelt een opstel van F. Hochstätter. P. Schätzle stelt een witbloeiend exemplaar van *Echinocereus grandis* voor. *Mammillaria yaquensis* wordt geportretteerd door E. Koch. F. Krähenbühl wijdt een bijdrage aan *Mammillaria moelleriana*. Over de Braziliaanse cactussen in de stedelijke succulentenvverzameling van Zürich handelt een bijdrage van U. Eggli. J. Prantner stelt een prachtig bloeiende zuilcactus voor met de vraag wie hem de juiste naam kan leveren. Deze maand in de "Cactuscartotheek" *Rebutia wessneriana* en *Euphorbia millotii*.

Nr. 5 Op de voorpagina staat ditmaal *Coryphantha elephantidens* afgebeeld. R. Bölderl houdt zich bezig met *Gymnocalycium*-vormen die door Fechser in omloop gebracht zijn. *Coryphantha elephantidens* wordt besproken door F. Krähenbühl. C. Backeberg en zijn werk wordt door U. Eggli behandeld. E. Meier houdt zich bezig met *Echinopsis*-hybriden. G. Fritz houdt zich bezig met afwijkend bloeiendrag bij *Pelecyphora aselliformis*. Over het wel of niet importeren van cactussen uit Tenerife, de zgn. cultuur-importen, handelt een bijdrage van H. Antesberger. P. Braun en E. Esteves Pereira geven de nieuwbeschrijving van *Pilosocereus albisummus*. In de "Cactuscartotheek" ditmaal *Discocactus horstii*, *Echinofossulocactus phyllacanthus*, *Matucana paucicostata* en *Aloe bakeri*.

Nr. 6 De bloem van *Stapelia flavopurpurea* siert de omslag van deze aflevering. Een artikel over *Stapelia's*, met fraaie afbeeldingen, komt van T. Bückl, terwijl *Stapelia kwebensis* door B. Diavatis voor het voetlicht gebracht wordt. D. Metzinger beschrijft en laat zien hoe men cactuszaden goed verpakt kan verzenden. U. Eggli beschrijft een aantal nieuwe taxa uit het geslacht *Rosularia*, nl. *R. blepharophylla*, *R. sempervivum* ssp. *amanensis*, *R. sempervivum* ssp. *glaucophylla* en *R. serpentinica* var. *gigantea*.

M. Hils laat een afwijkend bloeiend exemplaar van *Morawetzia sericata* zien. Eggli presenteert het slot van zijn verhandeling over leven en werk van C. Backeberg, met waardering en kritiek! *Mammillaria schumannii* var. *globosa*, een nieuwe variëteit uit Neder-Californië, wordt voorgesteld door R. Wolf. N. Zimmermann wijdt een bijdrage aan *Pterodiscus speciosus*. F. Strigl is op zoek geweest naar de standplaats van *Mammillaria deherdtiana* en *M. dodsonii* en vond de spreekwoordelijke naald in de hooiberg: een witbloeiende vorm van *M. deherdtiana*. Deze maand in de cactuscartotheek *Ariocarpus kotschoubeyanus*, *Discocactus nelsonii*, *Mammillaria stamperferi* en *Fenestraria aurantiaca*.

Nr. 7 *Ceropegia viridis* siert de omslag van dit nummer. K. Jähne stelt *Ceropegia pachystelma* in woord en beeld voor. J. Busak houdt zich bezig met *Pediocactus peeblesianus* en zijn variëteiten. A. Böcker bericht over het ontstaan van rose, chlorofylloze scheuten aan zijn *Selenicereus grandiflorus*. P. Braun en E. Esteves brengen de nieuwbeschrijving van *Pilosocereus cristalinensis*. Over *Echinocereus kuenzleri* en *E. hempelii* handelt een bijdrage van K. Ruhl. E. Kleiner geeft praktische tips m.b.t. het vermeerderen d.m.v. stekken. *Epiphyllum 'Moonlight Sonata'* wordt in woord en beeld voorgesteld door B. Diavatis. K. Augustin vervolgt zijn serie over de *Sulcorebutia's* en *Weingartia's* met een HS-nummer.

Deze maand in de cactuscartotheek *Micranthocereus densiflorus* en *Weingartia fidaiana*.

Nr. 8 *Lepidocoryphantha runyonii* is op de titelpagina van deze aflevering afgebeeld. R. Kutzner stelt een witbloeiende *Rebutia*, waarschijnlijk een vorm of kruisingsprodukt van *R. krainziana*, voor. F. Krähenbühl wijdt een bijdrage aan de *Lepidocoryphantha's*: *L. macromeris* en *L. runyonii*. P. Braun en E. Esteves Pereira zijn toe aan deel 3 van hun revisie van het geslacht *Facheiroa*. C. Horich was op de groeiplaats van *Discocactus lankesteri* en bericht over zijn ervaringen. H. Till valideert een aantal namen in het geslacht *Gymnocalycium*, die volgens hem ongeldig waren vanwege het ontbreken van een type-exemplaar. Over de mogelijkheden van het maken van microradiografieën van cactuszaden, het zichtbaar maken van de inwendige structuur door het zaad "door te lichten", bericht H. Müller. B. Orsich bericht over haar speurtocht naar *Schlumbergera obtusangula*. *Pediocactus winkleri* wordt in woord en beeld voorgesteld door A. Böcker.

In de cactuscartotheek deze keer *Epithelantha micromeris* en haar variëteiten.

Nr. 9 Op de omslag van deze aflevering is *Echinocereus papillosus* var. *angusticeps* afgebeeld. M. Föger stelt *Mammillaria candida* voor. Het geslacht *Dorstenia* wordt door J. Riha uitvoerig besproken. K. Augustin publiceert de nieuwbeschrijving van *Sulcorebutia fischeriana*. Een onbekende, *Espostoa*-achtige zuilcactus wordt afgebeeld en besproken door J. Prantner. W. Heyer wijdt een bijdrage aan *Escobaria robbinsorum*. G. Gröner en E. Haugg geven aandacht aan de planten uit de *Pseudobolivia*-groep van het geslacht *Echinopsis*. P. Braun plaatst enige kritische kanttekeningen bij de nieuwbeschrijving van *Micranthocereus streckeri*. Over de invloed van de samenstelling van het substraat op het waterabsorberend vermogen handelt een bijdrage van H. Müller. F. Seiderer bericht over de ongewone manier van spruiten bij zijn *Astrophytum tulense*. In de cactuscartotheek deze maal *Mammillaria crucigera*, *Gibbaeum dispar*, *Stapelia pulvinata* en *Wigginsia sellowii*.

Nr. 10 Een bloeiend exemplaar van *Lovibia tiegeliana* siert de omslag van dit nummer, terwijl M. Arnold een bijdrage wijdt aan deze soort en haar verwanten. B. Diavatis houdt zich bezig met *Kalanchoe figuroidi*. Over het voorkomen van *Astrophytum ornatum* in de Barranca de Metztilan bericht U. Bernhard. H. Stützel stelt een zeer rijk bloeiende *Echinopsis*-hybride in woord en beeld voor. *Echinocereus melanocentrus* is het onderwerp van een bijdrage van W. Lück. P. Schätzle wijdt een opstel aan de bescherming van wilde planten op de natuurlijke groeiplaatsen. Dezelfde auteur vraagt zich af of *Echinocereus* spec. "Rio Nazas" een nieuwe variëteit van *E. adustus* zou kunnen zijn. Over geneeskrachtige succulenten en hun werkzame stoffen, met name die uit *Agave americana*, bericht D. Swart. Dit nummer bevat twee nieuwbeschrijvingen: *Discocactus pseudolatispinus* gepubliceerd door L. Diers en E. Esteves Pereira en *Mammillaria freudenbergeri* door W. Reppenhagen.

In de cactuscartotheek deze maal *Mediocactus coccineus* en *Micranthocereus violaciflorus*.

Nr. 11 *Haworthia maughanii* siert de voorplaat van deze aflevering. Een witbloeiende *Echinopsis mamillosa* var. *kermesina* wordt voorgesteld door G. Jurzitza. B. E. Leuenberger houdt zich bezig met *Pereskia bleo* en *P. grandifolia*. W. Rauh stelt *Notonia hebdingii*, een nieuwe soort uit Madagascar, voor. Over de bescherming van de natuur en bedreigde soorten handelt een bijdrage van H. J. Hilgert. W. R. Abraham publiceert de nieuwbeschrijving van *Discocactus buenekeri*. U. Meve bericht over *Quaqua inversa* var. *cincta* en *Huernia kennedyana* op de natuurlijke groeiplaatsen in de Kaaprovincie. Deze maand in de cactuscartotheek *Mammillaria dixanthocentron* en *Pelecyphora aselliformis*.

Nr. 12 *Echinocereus stramineus* siert de omslag van dit nummer. F. Krähenbühl bericht over zijn zoektocht naar *Mammillaria moelleriana*. De nieuwbeschrijving van *Mammillaria brachytrichion* wordt geleverd door J. Lüthy. Over de cultuur van *Huernia's* handelt een met vele foto's verluicht opstel van R. Schmied. P. Schätzle houdt zich bezig met *Echinocereus* spec. Lau 1143. Over de vorming van vruchten door zijn kerstcactus bericht E. Kleiner. H. Pfennig plaatst enkele aanvullende opmerkingen bij het artikel over *Kalanchoe figuroidi* uit het oktobernummer. Over het voorkomen van *Sulcorebutia frankiana* en *S. alba* bericht W. Gertel. L. Diers, P. Braun en E. Esteves Pereira hebben *Leocereus melanurus* uitvoerig bestudeerd en berichten daarover.

In de cactuscartotheek deze maand *Frailea pygmaea*, *Gymnocalycium mesopotamicum*, *Mammillaria heidiae* en *Uebelmannia buiningii*.

A. B. Pullen

* *
*

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	202
Het isoleren van kassen en platte bakken - H. Ruinaard	202
Reactie - A. Pullen	205
Neoporteria vallenarensis - S. Koopij	207
Rebutia (Aylosteria) pseudodominata - W. Sterk	209
Nieuwbeschrijving: Parodia tillii - W. Weskamp	210
Een vetplantje voor het raam - W. Sterk	211
Mesembryanthemaceae (LIX) - F. Noltee en A. de Graaf	214
X Helioselenius - W. Sterk	216
Rebutia torquata - A. Pullen	217
Het geslacht Epiphyllum - F. Süpple	218
Mammillaria multidigitata - F. Lampo	220
Tijdschriften - A. Pullen	222